

DARBININKAS

LIII NR. 58 SECOND-CLASS Postage paid at Brooklyn, N. Y. ANTRADIENIS - TUESDAY, RUGSĖJIS - SEPT. 10, 1968 910 WILLOUGHBY AVE. BROOKLYN, N. Y. 11221 10 CENTŲ

Juodasis žmogus vaikus nori pats mokyti?

Juodųjų sąjūdis reikės demonstracijom dėl pilietinių teisių, riaušėm gatvėse, dabar reikalaujama bažnyčiose ir mokyklose

New Yorke rugsėjo 9 turėjo prasidėti darbas mokyklose, o prasidėjo streikas — sustreikavo mokytojai.

Dvi galybės rungtis

Streiką sėkla pasėta pernai, kada Brooklyno sekcijoje Ocean Hill-Brownsville buvo atleista 10 mokytojų ir dabar atsisakyta juos priimti atgal. Atleistusius gindama, mokytojų federacija (United Federation of Teachers), kuriai New Yorke vadovauja Albert Shanker, paskelbė streiką. Darbas negalėjo būti pradėtas visose New

Yorke 900 mokyklų, kuriose turėjo mokyti apie vienas milijonas vaikų.

Už streiką dėl tos dešimties slypi didelės jėgos, kurios susigrūmė dėl įtakos vaikams — tėvai ir mokytojai, juodoji ir baltoji rasė.

Centralizacija nesėkminga

Visas švietimas buvo centralizuotas švietimo tarybos ir superintendento žinioje. Jų žinioje buvo ir mokytojų skyrimas. Ši sistema susilaukė juodųjų priekaištų: esą jų vaikams ne-

duodama tinkamo švietimo, ir dėl to jie atsilikę. Taryba griežėsi integracijos — gabenimo iš tolimesnių rajonų baltuosius vaikus ir maišė su juodaisiais. Nepatenkino tai nei vieną nei kitą. Prieš metus imtasi priešingo eksperimento — decentralizacijos.

Decentralizacija — taip pat

Ocean Hill-Brownsville sekcijoje, kur daugumas gyventojų yra juodieji ir portorikiečiai, buvo leista tėvam išsirinkti švietimo tarybą ir administratorių, kurių žinioje būtų ir mokytojų parinkimas. Bet vaikai buvo juodieji, o mokytojai baltieji. Negrų laikraštis metė specialų kaltinimą ne apskritai baltiesiems, o specialiai žydam: esą New Yorke mokytojų 80 proc. esą žydai ir jie gadiną negrų

vaikų sielas. Tokioje atmosferoje minėtos sekcijos administratorius McCoy atleido 10 mokytojų ir dabar atsisakė juos gražinti, nepaisydamas bet kokio spaudimo iš šalies. O į Shanker grasinimą streiku atsisakė perkelsias dar porą šimtų; į jų vietą jau turis 350 naujų mokytojų. (Viso esą 60,000 mokytojų, tarp jų tik 6,000-6,500 mokytojų ir 200 inspektorius esą negrai).

Kas toliau?

New Yorke streikas rodo sustiprėjus tarp negrų juodąją jėgą, kuri siekia ne susilieti su baltaisiais, bet savo juodosios kultūros ir savo auklėjimo. Tarp mokytojų ne visi galvoja panašiai kaip Shanker. Mokytojų federacijoje esanti grupė, kuri sako: "sąžinė neleidžia priešintis, kad juodoji ir portorikiečių bendruomenė turėtų teisę kontroliuoti savo vaikų švietimą".

— Msgr. Francis J. Mugavero šį ketvirtadienį konskruojamas Brooklyno vyskupu. Tai esą pirmasis Brooklyno vyskupas ne airis.

DE GAULLE apie savo politiką

Prezidentas de Gaulle rugsėjo 9 aštriais žodžiais pasmerkė Sovietų invaziją į Čekoslovakiją. Pasmerkė Europos padalinimą, kuris prasidėjo nuo Jaltos konferencijos (joje Prancūzija nedalyvavo). Tačiau nereikė reikalavimo, kad Sovietai pasitrauktų, ir savo santykius su Sovietais grindė sugyvenimo politika. Kalbėjo prieš Amerikos dominavimą Europoje, ir dėl to Prancūzijos pasitraukimą iš Nato, pasipriešinimą Anglijai įeiti į Europos ūkinę

bendruomenę, galimą Biafros pripažinimą. Vidaus reikaluose — sieks referendumo, kuris panaikintų senatą ir jo vietoj įvestų regioninių bendruomenių atstovavimą ūkiniam reikalams. Netoleruos riaušių, kokios buvo gegužės mėnesį, ir smurtas bus sutramdytas. Dėl buv. min. pirmininko Pompidou pasakė, kad jis yra "atsargoje respublikos reikalams" — tuos žodžius aiškintojai vertina kaip aiškesnį nurodymą, jog Pompidou bus de Gaulle įpėdinis.

Maskvos slaptoji sutartis — ką ji atnešė Čekoslovakijai

Maskvos sutartis tarp Sovietų ir išprievartautų Čekoslovakijos vadų tebėra paslaptis. Bet išaiškėjo, kad joje esą 14 punktų. Vienas jų — Čekoslovakijos socializmas turi būti

"tokio tipo kaip sovietinis socializmas"; kitas — Čekoslovakijoje nuolat stovės 6 sovietų divizijos.

N.Y.T. aiškina, kad tai bus "neostalinizmas". Esą Novotny laikas Čekoslovakijoje buvo daugiau laisvės negu Maskvoje dabar. Laikraštis pramato, kad Dubčekas ir jo draugai bus nusodinti ir pakeisti klusnesnėmis iškamšom. "Čekoslovakija

dabar teturi tiek tikros nepriklausomybės, kaip Vichy Prancūzija juodžiausiom antrojo pasaulinio karo dienom, o ateity gali turėti net dar mažiau".

— Čekoslovakijoje rusų kariuomenės yra 600,000. Daugiau nei Amerikos kariuomenės Vietnamė.

— Maskvai Čekoslovakijos invazija atsiėjusi 3.5 bil. dol.

Vietname laukia trečios ofenzyvos

Apsaugos sekr. Clifford pareiškė, kad laukiama P. Vietname trečios ofenzyvos. Jos pradžia esą Saigono ir kitų didžiųjų miestų jau pradėtas teroristinis bombardavimas. Amerikiečių aukos dėl to padidėjo. Pereitą savaitę amerikie-

čių žuvo 408, sužeistų 2,513. Nuo karo pradžios, 1961 sausio, amerikiečių žuvo 27,509, sužeistų 171,809, dingusių 1,197. Viso 200,515. Šie nuostoliai pralenkia Korejos karą — 142,000.

Akim nuo Čekoslovakijos atitraukti?

Saugumo taryba rugsėjo 9 svarstė 4 valandų susišaudymą tarp Egipto ir Izraelio per Sueso kanalą. Izraelis pranešė, kad jo pusėje žuvę 8, sužeista 19.

DREBĖJIMAI ir Amerikos bažnyčioje

Washingtono kardinolas Patrick O'Boyle rugsėjo 3 įspėjo savo 51 kunigą, kurie pasisakė prieš popiežiaus encikliką, pasmerkiančią gimimų kontrolę. Davė jiems laiko apsigalvoti iki rugsėjo 14.

— Tarp katalikų psichologų, kurie kritikavo popiežiaus encikliką ir nurodinėjo, kad ji nesuderinta su naujuoju psichologijos mokslu, N.Y. Times suminėjo ir Cincinnati profesorių Vytautą Bieliauską.

— Gallupas paskelbė, kad katalikų 54 proc. priešingi enciklikai dėl gimimų kontrolės, 28 proc. už encikliką.

Kodėl Muskie?

U. S. News... aiškina, kad demokratų strategai parinko į viceprezidentus Edmund Muskie, lenkų kilimo, nes paaiškėjo, kad Chicagoje lenkų balsuotojų yra 20.2 proc., Detroito 19.9, Clevelande 14.4, Buffalo 25.2.

Egiptas žinių nedavė. Taryba nieko neišsprendė. Stebėtojai spėjo, kad Egiptas nori palaikyti įtampą ir rodyti, jog klausimas nėra baigtas ir negali būti taikos, kol Izraelis negražino okupuotos teritorijos. Šiuo metu daugiau pagrindo turi kitas spėjimas: esą Maskva įsakiusi Egiptui atnaujinti kautynes, kad atitrauktų opinių dėmesį nuo Čekoslovakijos.

— Persijos žemės drebėjime rugpjūčio 31 žuvo per 20,000, sužeistų 15,000, benamių 100,000. Tai nuostolingiausias drebėjimas nuo 1939 gruodžio 27, kada Turkijoje žuvo 23,000.

— Apsaugos sekr. Clifford atmetė siūlymą sustiprinti Vakarų įgulą vakarų Berlyne. Ten dabar esą 12,000. Sustiprinimas gali būti sovietų palaikytas provokacija, ir tada sovietų "įtakos sfera" gali virsti ir vakarų Berlynas.

— Švietimo taryba New Yorke siekia, kad teismas privertų mokytojus nutraukti streiką. Shanker pareiškė, kad jis vėl eis 15 dienų į kalėjimą, bet streiko nenutrauks. New Yorke mokinių yra 1,129,000 — jų 52 proc. yra negrai ar portorikiečiai. Mokytojų yra 60,000 — jų 90 proc. yra baltieji.

ČEKOSLOVAKIJOS ĮTAMPOJE

Prahoje nuo rugsėjo 6 vieši Sovietų užsienių reikalų min. pavaduotojas V.V. Kuznecovas ir tariasi su Čekoslovakijos vadais dėl "normalizacijos" sugrąžinimo. — Maskvos Pravda tebekaltina čekoslovakų spaudą, kad ji vis dar nesanti lojali ir nesulaiko nuo kritikos. — Sovietų kariai Čekoslovakijoje skundžiasi, kad "fraternizuotis" su čekoslovakais nesiseka — tie atsuka nugarą. — Pagal sovietinę spaudą Čekoslovakijoje esą 40,000 'kontrrevoliucionierių' — taigi deportuoti.

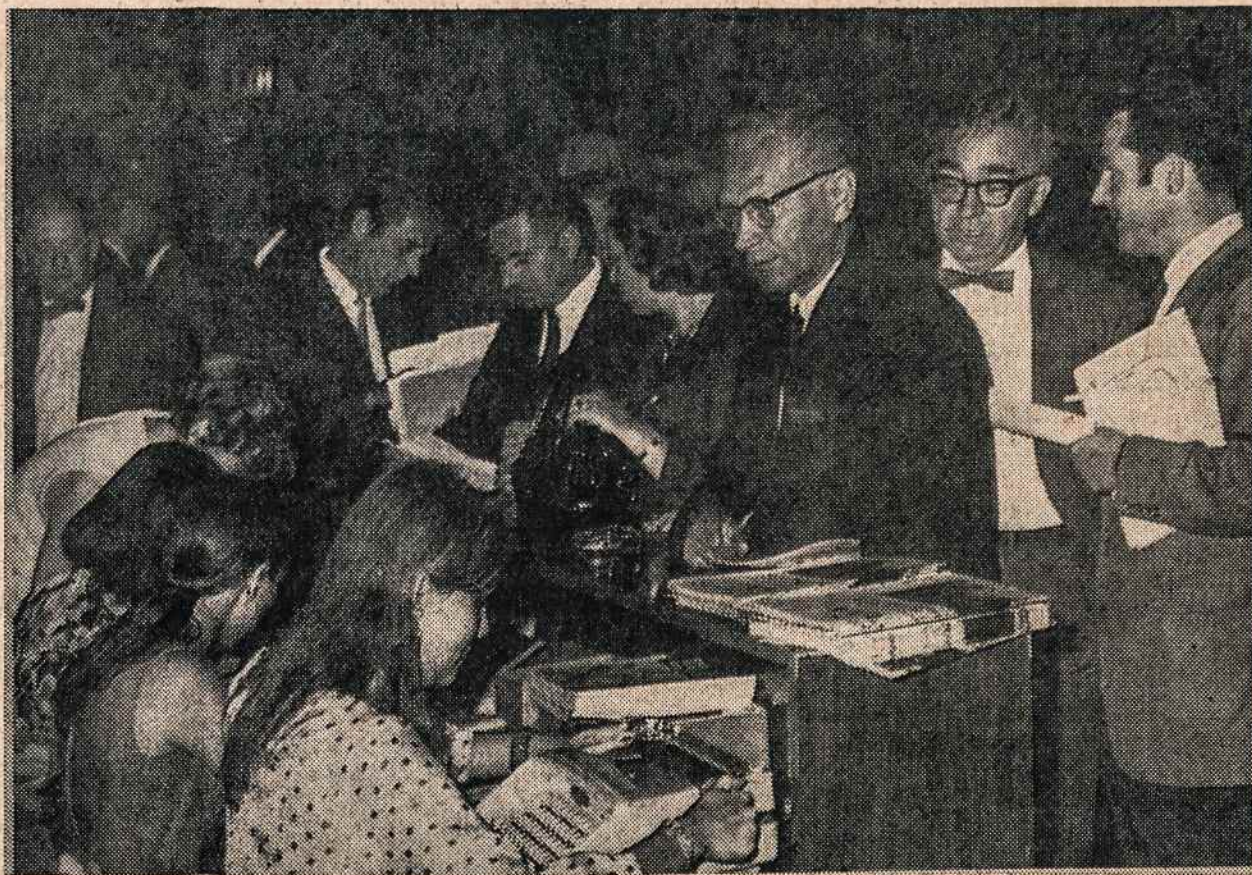
ANGLAI APIE AMERIKOS ROLĘ Čekoslovakijos likime

Anglų kairiųjų savaitraštis The New Statesman skelbė: "Dabar gana aišku, kad amerikiečiai davė rusam carte blanche Čekoslovakijai "užpulti". Konservatyvusis savaitraštis The Spectator, atsiliepdamas į prezidento LBJ norą susitikti su Sovietų vadais, skelbė: "Tai būtų čekų rezistencijos išdavimas... Dabar nėra momentas Vakarų bet kuriam vadui susitikti su Čekoslovakijos gauleiterių darbdaviais".

— Anglijos užs. min. Stewart tris dienas buvojo Rumunijoje. Jo lankymąsi kritikavo sovietų spauda kaip šaltojo karo tęsimą.

— Jugoslavija pastebėjo, kad Jugoslavijos sistemą emė kritikuoti lenkų ir bulgarų spauda. Jugoslavai pasidarė išvadą, kad tai daroma Maskvos įsakymu.

— Valstybės sekretorius D. Rusk kreipėsi į senatą, kad tvirtintų atominę sutartį ir išgelbėtų ją nuo galutinio dingimo.

Prieš PLB seimą — jaunosios bendruomenės talkininkės registruoja seimo atstovus. Nuotr. R. Kisiellius

Už respublikonus 37 proc., už demokratų 25 proc.

— Nixonas pasisakė už paramą Izraeliui. Tai sukėlė jam kritiką tarp arabų. Nepatenkintas ir N. Y. Times, kad provokuoja Sovietus.

— George Wallace New Yorke gavo 32,524 parašus, kuriais jis siūlomas kandidatu į prezidentus. Skaičius nustebe, nes jis beveik tris kartus didesnis, nei pagal įstatymą reikalinga. Unijų vadai taip pat nustebe, kad Wallace randa nemažą šalininkų tarp unijos narių.

— Gallupas rado rugpjūčio viduryje, kad 37 proc. balsuo-

tojų pasisako už respublikonų vadovavimą valstybei, 25 už demokratų. Jei 38 proc. neapsisprendusių padalysim pusiau, tai už respublikonus pasisakytų 56 proc., už demokratų 44.

— Nixonas savo šalininkams nurodė nesileisti rinkiminėje kovoje į asmenų kritiką — neminėti pavardėm kritikuojant vyriausybę.

— Kiek yra negrų balsuotojų? Nors gyventojų skaičium esą 20 proc., bet rinkimuose įsiregistruoja negrų mažiau. Pa-

Vis atviriau apie pasidalinimą... Kodėl Amerika kovoja prieš komunizmo agresiją Azijoje, bet nekovoja prieš ją Europoje?

Dvejopas matas:

Politiką stebintiems gali rodytis keista, kad Amerika didžiausias aukas sudea, gindama nuo komunistų Azijos valstybes, šiuo tarpu Vietnamą, ir piršto nepajudino dėl komunistų agresijos Vengrijoje, dabar Čekoslovakijoje. Tai lyg dvejoji politiniai standartai, nors valstybės vyrų kalbama apie laisvę tiek Azijai, tiek Afrikai, tiek Europai.

Arba vėl: Amerika ėmėsi karinių priemonių Korejoje, Libane, Dominikonuose, bet tik ne dėl Amerikos vyrų, kurie buvo pasiūti į š. Korejos nagus Pueblo laivu — nekaltant apie tylą dėl Baltijos valstybių. Savo laiku Eisenhoweris kalbėjo apie "išlaisvinimo" politiką; Kennedy žadėjo prisiimti visokias aukas laisvei apginti — bet tai buvo retorika.

Kodėl tokia dvejoja politika?

Įtakų sritys:

Dvejopa Amerikos politika vis iš naujo ir iš naujo stiprina tvirtinimą apie Amerikos ir Sovietų pasidalinimą įtakų sverom. U. S. News... (rugsėjo 16) rašė: "Diplomatams sako, kad de facto yra susitarimas tarp Rusijos ir J.V. dėl įtakos zonų pasaulyje". W. Lippmann (Newsweek rugsėjo 9) mini net teoriją, tariamai prezidento W. Wilsono pareikštą: esą kiekvienas kraštas, kuris yra stipresnio krašto orbitoje, neturi ir negali turėti neribotos nepriklausomybės. Jis negalės daryti, kas jam atrodo geriau; negalės nė tikėtis kitų valstybių karinės pagalbos. Čekoslovakai, sako W. Lippmannas, yra Sovietų orbitoje, ir jie iš anksto žinojo, kad nei Jungtinės Valstybės nei Nato ar kita jėga nepadės jiems kariniu būdu. "Niekas iš anapus orbitos neateis sustabdyti tankų".

Opinijos įtakos:

Opiniją dėl vyriausybės galimo pasidalinimo įtakom dar pagilino vėliau paskelbtas faktas, jog CIA rugpjūčio 2, vadinamas 18 dienų prieš invaziją, įspėjo vyriausybės organus, o rugpjūčio 14 pakartojo apie laukiamą invaziją. Taigi vyriausybė žinojo ir nieko nedarė. Gal būt, ši opinija paveikė, kad JAV vyriausybė dėl Čekoslovakijos ėmė lyg blaškytis. Pradžioje skelbė, kad Čekoslovakijos okupacija nekludot tartis raketų apribojimo ir dėl santykių gerinimo su Sovietais. Paskiau ėmė skelbti, kad santykiai su Sovietais kuriam laikui turi atvėsti: jau rugsėjo 8 NYT skelbė, kad "dėl vidaus nepalankių nuotaikų" senate bus atidėtas atominės sutarties tvirtinimas; kad valstybės departamentas sustabdė kai kuriuos kultūrinius mainus su Sovietais ir Lenkija; kad sustabdytas taip pat Amerikos kariuomenės atitraukimas iš Europos. Labiausiai dėmesio vertas buvo lig šiol tylinčio apsaugos sekretoriaus Cliffordo pareiškimas, kad derybose dėl raketų apribojimo Amerika turi remtis "jėgos" argumentu; taip pat Cliffordo įsakymas vykdyti Sentinel antiraketinių raketų gamybą (už 5.5 bil. dol.), kurią buvo sustabdęs McNamara. Ir N. Y. Times pritarė, kad negali būti kalbos apie Johnsono vykimą į Maskvą.

reigūnai griežtai atmeta tokį pasidalinimą sferom. Tačiau Lippmannas paremia sferų buvimą pačiu faktu: Prahoje ir Budapešte "mes iš tikrųjų negalėjome užpultajam padėti nieku kitu kaip tik žodžiu". "Čekoslovakijos drama yra ta, kad ji pamatė, jog Rusijos valstybėje lemia tie veiksniai, kurie netiki, kad liberalizacija yra pakęstina rytų Europoje, kuri yra gyvybiškai svarbi Sovietų Sąjungos saugumui".

Boksininkų sritys:

Kitaiip Lippmannas žiūri į Aziją. Ji esanti anapus šių dviejų valstybių įtakos orbitos, o Vietnamas esąs abiejų — Sovietų ir Amerikos — orbitoje. Čia Amerika ir Sovietai jaučiasi kaip boksininkai, kurie kovoja dėl savo įtakos. Vietnamo padėtį lygina su Kuba. Pastaroji negalėjo būti pakenčiama Amerikai, kada ji darėsi pavojinga Amerikai kariškai. Dėl to Amerika ir reagavusi.

Tokia opinija apie Amerikos tariamą abejingumą Čekoslovakijos įvykiams ėmė jaudinti Amerikos visuomenę ir Kongresą.

Ar ši opinija darė įtakos vyriausybei?

Opinijos įtakos:

Opiniją dėl vyriausybės galimo pasidalinimo įtakom dar pagilino vėliau paskelbtas faktas, jog CIA rugpjūčio 2, vadinamas 18 dienų prieš invaziją, įspėjo vyriausybės organus, o rugpjūčio 14 pakartojo apie laukiamą invaziją. Taigi vyriausybė žinojo ir nieko nedarė. Gal būt, ši opinija paveikė, kad JAV vyriausybė dėl Čekoslovakijos ėmė lyg blaškytis. Pradžioje skelbė, kad Čekoslovakijos okupacija nekludot tartis raketų apribojimo ir dėl santykių gerinimo su Sovietais. Paskiau ėmė skelbti, kad santykiai su Sovietais kuriam laikui turi atvėsti: jau rugsėjo 8 NYT skelbė, kad "dėl vidaus nepalankių nuotaikų" senate bus atidėtas atominės sutarties tvirtinimas; kad valstybės departamentas sustabdė kai kuriuos kultūrinius mainus su Sovietais ir Lenkija; kad sustabdytas taip pat Amerikos kariuomenės atitraukimas iš Europos. Labiausiai dėmesio vertas buvo lig šiol tylinčio apsaugos sekretoriaus Cliffordo pareiškimas, kad derybose dėl raketų apribojimo Amerika turi remtis "jėgos" argumentu; taip pat Cliffordo įsakymas vykdyti Sentinel antiraketinių raketų gamybą (už 5.5 bil. dol.), kurią buvo sustabdęs McNamara. Ir N. Y. Times pritarė, kad negali būti kalbos apie Johnsono vykimą į Maskvą.

O tačiau...

Rugsėjo 8 per televiziją McNamara kalbėjo prieš raketų gamybą. Padėtį ramino Sovietų pažadas nepulti Rumunijos. Ir NYT tonas rugsėjo 9 sušvelnėjo Sovietų atžvilgiu. Vyriausybė surado sau gerą išeitį: esą jei vakarų Europoje kyla nerimavimas; jei Nato nariai nori karinio sustiprinimo Europoje, tai pirmiausia turi pradėti nuo savęs — turi savas jėgas stiprinti. Tai reikš ne karinę įtampą, o siekimą "sugyvenimo" su Sovietais (detente), pagrįsto "jėgos" argumentu.

Tas argumentas nereikia atsisakymo nuo tiltų politikos, bet tik jos atidėjimą iki "patogaus meto"; iki opinija apsim, ypačiai, iki praeis rinkimų karščiai Amerikoje, o vakarų Europa vėl ims snūduriuoti savo gerovės pertekliu.

Partizanai ar banditai

Himmlerio seniai nėra, o bolševikai jo žodžių tebeklauso

Vilniuje leidžiamas (atskirai rusų ir lietuvių kalbomis) komunistų partijos žurnalas **Komunistas** (vyr. redaktorius V. Niunka) šių metų 6-me numeryje skelbia keletą dokumentų iš vokiečių okupacijos laikų. Tai daugiausia vokiečių policijos įstaigų susirašinėjimas apie bolševikinių partizanų veiksmus rytinės Lietuvos teritorijoje. Patys redaktoriai įspėja, kad tuos dokumentus reikia vertinti atsargiai ir kritiškai, nes tokiuose dokumentuose dažnai esą pateikiami iškreipti faktai, vartojami demagoginiai teiginiai. Tad apie dalyką (apie partizanų veiksmus) pateiktoji medžiaga nepasako ver-

tingu, reikšmingu ir patikimu duomenų.

Bet, tuos dokumentus paaiškindama, **Komunisto** redakcija pati sukūrė vaizdingą dokumentą, patvirtinantį jau anuo (vokiečių okupacijos) metu Lietuvoje vyravusį įsitikinimą, būtent, įsitikinimą, kad naciai ir bolševikai Lietuvai bei lietuviams yra labai panašūs priešai. (Tas įsitikinimas tada buvo išreikštas net "tautosakiška" patarle: "Viens raudonas, kaip šėtonas, kitas rudas, kaip šuva"). Būtent, prie dokumentų pridėjame redakcijos paaiškinimą yra pasakyta: "Štai 1942 m. liepos 30 d. Himmleris, visos Vokietijos SS ir policijos vadas,

įsakė, kad oficialiuose dokumentuose tarybiniai partizanai būtų vadinami tik 'banditais', 'plėšikais'".

Partizanas — savaime nieko nedėtas žodis. Lietuviškai išvertus jis būtų — šalininkas. Teigiamą ar neigiamą reikšmę tas žodis įgyja, kai pažymima, kieno tai partizanas-šalininkas. Lietuviams bolševikų partizanai buvo Lietuvai jau nuniokojusiu, daugybę lietuvių išžudžiusiu ir į mirties stovyklas galvijiškomis sąlygomis išgabenusiu rusų bolševikų valdžios šalininkais.

Lietuviai bolševikų partizanų banditais ar kitais panašiais pravardžiavimais nė nevadino,

nes, gal būt, tokie pavadinimai būtų tik švelninę "bolševikinio partizano" sąvoką. Himmleris, įsakydamas bolševikų partizanų vadinti banditais, gal turėsi juos labiau paniekinti, nes jam jie, tur būt, buvo tik "nagarbingi kariai", nes kovojo pasalūnišku būdu, be uniformų, ne "akis į akį".

Tačiau Himmlerio ir jo įsakymų jau seniai nėra: tai tik nuo laiko pageltę rašteliai. O bolševikai lietuvius partizanus, bandžiusius ginti savo kraštą ir savo žemę nuo užpuolikių, dar ir šiandien vadina lygiai taip, kaip... Himmleris įsakė. Nors Lietuvos grobikai ir mirtinai susikovė dėl grobio, bet Stalino — Hitlerio Maskvoj sudaryta sutartis kai kuriais atžvilgiais bolševikams dar ir dabar skelbiamą dokumentų vertimose iš vokiečių kalbos, kur tik paminėti lietuvių partizanai, **Komunisto** redaktoriai bent išnašoj paaiškina, kad tai "ginkluotų gaujų vadeivos".

Beje, iš dokumentų vertimų visiškai nematyti, kad redaktorių minėtas Himmlerio įsakymas būtų buvęs vykdomas. Priešingai, bolševikų partizanai tuose **Komunisto** skelbiamuose dokumentuose niekur nevadinami nei banditais, nei plėšikais, o tik paprastai — partizanais (ar kai kur parašutininiais). Tad, arba dokumentuose

3. revizijos komisija ir
4. garbės teismas.

Tik šie organai savo kompetencijos ribose teisėtai šaukia susirinkimus ar posėdžius ir legaliai sprendžia bendruomenės reikalus.

II. Tvirtinu, kad joks bendruomenės organas š.m. liepos 13 nebuvo sušaukęs Pr. LB-bės narių pasitarimą, kaip klaidinančiai informuoja lietuvių spaudą S. Jakubauskaitė-Pagnier ir A. Venskus. Šie asmenys neatstovauja ir nepriklauso jokiam bendruomenės organui ir neturi jokios teisės spręsti bendruomenės reikalų. Jų minimi "pasitarimai" bei "igaliojimai" yra ne kas kita, kaip bendruomenės organų teisių užpavimas bei pažeidimas.

III. S. Jakubauskaitė-Pagnier ir A. Venskus visiškai neteisėtai neigia Pr. LB-nės organų rinkimų legalumą. 1968 vasario 25 d. tarybos posėdyje rinkimai visų tarybos narių buvo patvirtinti galiojančiais, o š.m. liepos 1 d. išrinktus tarybos narius kartu su Pr. LB-nės statutui patvirtino ir prancūzų valdžios organai.

Legalių rinkimų išvadoje, aišku, yra teisėti ir tarybos narių renkami atstovai suvažiavimam, kongresam, įskaitant ir III jį PLB seimą.

Kun. J. Petrošius, Pr. LB krašto valdybos pirmininkas

Tautiniai lietuvių šokiai buvusiam New Yorko valstybės paviljone Flushing Meadows parke rugpjūčio 31 — Pasaulio Lietuvių Bendruomenės seimo metu. Šoko New Yorko, Waterburio ir Bostono grupės. Visom jom vadovavo Jadvyga Matulaitienė.

Laiškai redakcijai

DĖL KUN. VLADO GORO LAIDOTUVIŲ

Labai neseniai su liūdesiu ir širdgėla Detroito lietuvių palaidojo kun. Bronių Dagilį. Po kelių savaitių Atlanto pakraščio lietuvių atsiveikimo su kitu dar jaunesniu lietuvių kunigu, dr. Vladu Goru. Nors kun. Goro mirtis nebuvo tokia traagiška, kaip kun. Dagilio, bet laidotuvės taip pat buvo ir liūdnos ir tragiškos, labai panašiai kaip kun. Dagilio. Atrodo, lyg tyčia kažkas nori žėisti ir lietuvių savigarbą ir jo tautinius ir religinius įsitikinimus ir iš naujo draskyti giliai atvertą žaidžą.

Kun. dr. V. Goras buvo laidojamas iš Škausmingosios Dievo Motinos lietuviškos bažnyčios, Kearny, New Jersey.

Kun. Goras paskutiniu metu dirbo Middletown, Conn. Bet jo sesuo gyvena šioj parapijoj. Matyt, dėl to ši bažnyčia ir buvo pasirinkta laidotuvėm.

Škausmingosios Dievo Motinos parapija buvo įkurta ir pastatyta lietuvių suauktais sunkiai uždirbtais centais. Pastatyta tam, kad lietuvių galėtų Dievulį garbinti savo gimtuojų žodžiu ir priimti visus religinius patarnavimus pagal lietuvišką liturgiją ir papročius. Deja, visai priešingai buvo šiose laidotuvėse. Nors ir keturi lietuvių kunigai kartu aukojo mišias ir dar gražus būrelis lietuvių kunigų ir presbiterijoj ir suoluose klūpodami jungėsi šv. aukoję, vis tik mišios buvo laikomos angliška. Tiesa, du iš koncelebruojančių, kaip ir protestui, perskaitė lekciją ir evangeliją lietuviškai. Bet tai ir viskas. Tad kyla klausimas, kodėl tokia maišatis, kam toks mišių darymas? Kodėl negalėjo būti visos mišios lietuviškai aukojamos? Juk ar nemieliau būtų buvę ir velionies sesutei ir visiems dalyvavusiems lietuviams,

jei už brolių lietuvių kunigą būtų buvę paaukotos lietuviškos mišios su lietuviška užbaiga?

Visas laidotuvėm vaidas buvo labai liūdnas ir vargingas. Nėra abejonės, kad toj pat bažnyčioj kai kas už didesnį stipendiją užprašo egzėkvijas, jos yra giedamos bet kurią savaitę dieną; o ką jau ir kebalkėti apie bet kurio eilinio parapičio laidotuves. Laidotuvėm proga egzėkvijos yra giedamos visose lietuvių parapijose. To, deja, nebuvo kun. Goro laidotuvėse. "Libera", ta gražioji giesmė po mišių, ir ta buvo tik svetima kalba atkalbėta vieno kunigo. O buvo visos būrys kunigų, kurie mielai būtų įsijungę ir į mišias, Liberą ir egzėkvijas.

Netiesiogiai buvo girdėta pasiteisinimai, kad neturėta lietuviškų mišiolių. O iš ko buvo skaitoma lekcija ir evangelija. Iš lietuviško mišiolio. Tad vienas tikrai buvo. Jei reikėjo daugiau, kodėl nebuvo paprašyta kitų kunigų atsivežt. Moteris vargoninkė, atrodo, ir gabumų ir patyrimo turi. Bet kaip nebalansuoti atrodo, kai keturi kunigai prie altoriaus gieda, o vienas moteriškas balselis atsakinėja. Nejaugi nebuvo galima truputį iškilmingiau pasirošti. Juk tai buvo kunigo — Kristaus Kunigystės pratešėjo, laidotuvės. Negalima teisintis laiko stoka. Žmonės dažnai miršta labai staigiai, be pasiruošimo. Bet taip nėra laidojami.

Buvo laiko tinkamai pasirošti. Kun. Goras mirė rugpjūčio 15, ketvirtadienį, o laidojamas rugpjūčio 19, pirmadienį. Net ir pačiose laidotuvėse dalyvavo net du vargoninkai — vienas profesionalas pasaulietis ir antras kun. muzikas.

Dievuli mano, kas gi darosi su mūsų lietuviškom parapijom. Tikrai su ašarom pasitiks kun. Goro vėlę Kearny

parapijos kūrėjai ir atsiprašinė, kad jų rūpesčiu ir aukom įkurtoj parapijoj tiek mažai lietuviškumo teliko, kad nė lietuvis kunigas negali būti palaidotas su prideramu iškilmingumu ir lietuviškom tradicijom! Kun. Z.Y.

DĖL PRANCŪZIJOS LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS ATSTOVAVIMO

"Nepriklausomų Lietuvoj" š. m. rugpjūčio 28 paskelbtas raštas PLB valdybos pirmininkui J. Bačiūniui, pasirašytas S. Jakubauskaitės-Pagnier ir A. Venskuso. Rašte sakoma, kad Prancūzijos LB atstovai į PLB seimą esą neteisėti. Šiai klaidinančiai informacijai atitiesti pranešu:

I. Prancūzijos Lietuvių Bendruomenės organai yra šie:

1. taryba — vyriausias Prancūzijos LB reikalų tvarkytojas;
2. valdyba — vykdomasis organas,

Amerikos Lietuvių Tarybos delegacija, liudijusi demokratų konvencijos platformos komitete pavergtos Lietuvos klausimais. Iš k. į d. E. Bartkus, dr. P. Grigaitis, A. J. Rudis.

jokio banditais vadinimo nebuvo, arba tie pavadinimai beverčiant (į rusų ir lietuvių kalbas) buvo ištaisyti. Jei tai būtų ištaisyta, tai klausimas, ar nėra ir daugiau pataisų bolševikam nepatikusiose vietose. Nepatikimų autorių dokumentai, pereję per nė kiek ne daugiau patikimų skelbėjų rankas, nebeverti nė to popierio, ant kurio atspausdinti.

Tai tik dokumentai, vaizduojantieji, kokiais niekais maitinamos net į komunistų partiją Lietuvos įtrauktųjų galvos.

(Elta)

Kolonizuotoje Lietuvoje

VASAROTOJAI PALANGOJE
Palangoj rugpjūčio mėnesį — apie 150 tūkstančių vasarotojų, o sekmadieniais bei šeštadieniais buvę net apie 200 tūkstančių... Maitinasi daugiausia pieno produktais: jų kasdien iš Klaipėdos atveža 94 tonas ir pardavinėja 36-se vietose (daugiausia prie staliukų šaligatvuiose).

Vegetariški polinkiai aiškina mi tu, kad vasarotojai brangi na laiką, o mėsos produktai — šešiose vietose. Staliukai gatvėse, esą, per dieną aptarnauja apie 28 tūkstančius klientų.

Palanga per mažą tokiom masėm vasarotojų, atvykstančių iš visos Rusijos. Daugeliui artimesniųjų, ypač atvykstančių tik keliom dienom, yra įsteigtas "palapinių miestai". Čia galima "išsėsti" už 75 kapeikas per parą. Tik nėra nei šviesos, nei kur net vandens pasišildyti, o naktimis tose palapinėse net sušilti esą nelengva, nes "duodami menki apklotai". Užtat ateity žada Vana-gupė (į šiaurę nuo Palangos) pristatyti devynių, dvylikos, net dvidešimt dviejų aukštų pastatų, o paskui plėsti vasarvietę net iki Sventosios uosto. Lietuviai (ir ypač žemaičiai) jau dabar ima vadinti Palangą "Babelio bokštu".

Gulbės Lietuvoj

Siemė Lietuvoj esą suskaičiuota 529 gulbės. 130 porų gulbių išperėję jauniklius. Pernai gulbių buvę 450, užpernai — 430. Gulbės Lietuvoj išsisklaidžiusios 73-juose ežeruose bei kitokiuose vandens baseinuose. Daugiausia jų žuvinto ežere (144), kurį jau ima vadinti "Gulbių ežerū". (E)

Svetimų vardų rašyba

Literatūroj ir Mene Vilniuje yra prasidėjusios plačios diskusijos apie išveivinę spaudoj irgi aktualų klausimą — apie svetimų vardų rašymą lietuviškai. Dabar seka rusų pavyzdžiu ir svetimus vardus perrašo fonetiškai, pagal garsus, kurių dažnai neatspėja, ir pasidaro taip, kad ne tik skaitytojai, bet net ir rašantieji nebusigauja, apie ką kalba. (E)

Jauniausias pasaulyje arkivyskupas yra J. Chiona, 42 metų amžiaus, paskirtas Blantyre, pirmasis afrikietis Malavijos respublikoje.

GREEN CORNER RESTAURANT — Frances C. Saldukas savininkas. Jauki vieta maloniai praleisti laiką. Į čia vietos lietuvių sūeina pasikalbėti, pasivašinti. Pravažiuojantieji ar atvykštieji į Waterbury, sustoję čia sutiks saviški. Įvairiausi vietiniai ir importuoti gėrimai. 34 Green Street, Waterbury, Conn., Telef. (203) 754-9995.

PARDUODAMA VAISTŲ LABORATORIJA ir ofisas. Plačiai žinomi vaistai bei mostis nuo reumatizmo. Labai pelninga įmonė. Rašyti: P. Deken, North Sta., P.O. Box 9112, Newark, N.J. 07104.

GREITOJI PAGALBA. Nenusimink, gausi pagalba. Ilgai laukti vaistai nuo reumatizmo, rankų, kojų nutirpimo ir skaudėjimo jau gaunami. Tai Deksnio mostis, dabar vadinama "Ree-Leef Rub". Dėžutės: 4 uncijų 3 dol., 8 uncijų 5 dol. Persiuntimui pridedama 50¢. Kreiptis: Royal Products, North Sta., P.O. Box 9112, Newark, N.J. 07104, arba į Darbininko administraciją, 910 Willoughby Avenue, Brooklyn, N.Y. 11221.

J. B. SHALINS-SALINSKAS — Laidotuvių direktorius. 84-02 Jamaica Ave. (prie Forest P'way Sta.), Woodhaven, N.Y. 11421. Suteikia garbingas laidotuves. Kopyčios nemokamai visose miesto dalyse. Tel. Virginia 7-4499.

RIMO IR JUOZO BRŪJŲ vienintelė lietuviška siuntinių įstaiga didžiajame New Yorke, atlieka visus patarnavimus sudarant sluntinis ir užsakant kitas dovanas į Lietuvą. Greitas patarnavimas — žemos kainos. 370 Union Ave., Brooklyn, N.Y. Telef. EV 4-4952

JOSEPH GARSZYA — GRABORIUS, BALSAMUOTOJAS. 2 modernios kopyčios. 231 Bedford Avenue, Brooklyn, N.Y. 11211; EV 8-9770.

MATTHEW P. BALLAS FUNERAL HOME — Moderni kopyčia, Air-conditioned. A. J. Balton-Baltrinas, Licensed Manager and Notary Public. 660 Grand St., Brooklyn, N.Y. 11211; ST 2-5043.

STEPHEN AROMISKIS (Armauskas) — Graborius-balsamuotojas. Moderni kopyčia. 423 Metropolitan Avenue Brooklyn, N.Y. 11211, EV 7-4335.

THEODORE WOLINNIN, INC. — E. Joseph Zebrowski, laidotuvių direktorius. Moderni kopyčia. 123 E. 7th Street, New York, N.Y. GR 5-1437.

VAITKUS FUNERAL HOME. Notary Public. 197 Webster Ave. Cambridge Mass. Pranas Vaitkus, laidotuvių direktorius ir balsamuotojas. Moderniška kopyčia šermentis dykai. Aptarnauja Cambridge ir Bostoną. Tel. 6-6434.

FRANK J. VOGEL laidotuvių direktorius — McCue Funeral Home. Kopyčios galimos, kur tik reikalingos. 395 Autumn Ave., Brooklyn, N.Y. 11208; tel. 277-5604.

SIMONSON Funeral Home — Kilnus patarnavimas nuo 1887 metų. Kuo galėdami patarnaujame minėjimuose. Skambinti 847-0300, Wm. H. Simonson, direktorius. Laidotuvių įstaigos: 119-04 Hillside Avenue Richmond Hill, N.Y.; 97-01 101st Avenue Ozone Park, N.Y.

KARLONAS FUNERAL HOME — 280 CHESTNUT STREET, NEW BRITAIN, CONN. Tel. BA 9-1181.

BUYUS FUNERAL HOME, Mario Teixeira, Jr. laidotuvių direktorius. 426 Lafayette St., Newark, N.J. 07105; tel. MARIK 2-5172. Paruošiamas garbingos laidotuvės. Modernios kopyčios, oras vėdinamas.

N. F. WALKER, Inc. Laidotuvių direktoriai. Daug vietos automobiliams statyti. 87-34 80th Street Woodhaven, N.Y. 11421, (2112) MI 2-4343 ir 2039 Merrick Ave. Merrick, N.Y. 11566 (516) FR 8-0303.

JOHN ORMAN AGENCY / Insurance - Real Estate. Namų pirkimo, pardavimo ir visais reikalais kreipkitės į mūsų įstaigą. Pildomi miesto, valstybės ir federalinės valdžios mokescių (Income Tax) pareiškimai. — 110-04 Jamaica Ave., Richmond Hill, N.Y. 11418; tel. Virginia 6-1800.

ANDRIUS ARMONAS, stabybininkas — Long Islande stato įvairaus dydžio naujus namus, kuriuos galima tuoj įsigyti. Priimami užsakymus pastatyti pagal pirkėjo pageidavimus ant mūsų arba pirkėjo žemės. Statybą atliekam sąžiningai pagal susitarimą už labai prieinamą kainą. Tel. (516) AN 1-2864.

VYTAUTAS MAZELIS, fotografas — vestuvės: spalvota ir juoda balta (gali vykti ir į kitus miestus), portretūra, meno darbų nuotraukos ir kiti foto patarnavimai. 422 Menahan St. Ridgewood, N.Y. 11237; Tel. HY 7-4677.

VYTAUTAS BELECKAS, sav. Winter Garden Tavern. 1883 Madison St., Ridgewood, N.Y. 11227, EV 2-6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami polaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA - Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai. Dalis ir Albertas Radziūnas, sav. 36-38-40 Stagg St. Brooklyn, N.Y. 11206; ST 2-5938.

LITAS INVESTING CO., INC. — Paskolos geromis sąlygomis. Aukštos parikanos už indėlius. 86-01 114th Street Richmond Hill, N.Y. 11418, (212) 441-6799; 2422 W. Marquette Rd., Chicago, Ill. 60629, (312) 476-2242

JUOZO ANDRUSIO Real Estate, Insurance. Apraudimas gyvenybės, namų, automobilio, baldų ir k. Namų pardavimas, apraudos, Income Tax užpildymas, Mutual Funds—pinigų investacijos. Kasdien nuo 9 iki 8 val.; šeštadieniais iki 6 v. pp. 87-09 Jamaica Ave., Woodhaven N.Y. 11421; VI 7-4477.

JUOZO MISIONO GERIMŲ KRAUTUVĖ — Galima gauti įvairiausios rūšies amerikietiški ir importuoti gėrimų. Didžiausias pasirinkimas degtinės ir vyno. 103-55 Lefferts Blvd. Richmond Hill, N.Y. 11418. Tel. VI 3-3544.

S & G MAISTO KRAUTUVĖ. Antanas Vaitkus, vedėjas. 84-09 Jamaica Ave. Woodhaven, N.Y. 11421, VI 9-5077; 340 Grand St. Brooklyn, N.Y. 11211, ST 2-4329. Papigintom kainom priimame užsakymus vestuvėms ir pobūviams. Pristatom į namus liet. skilandžius, sūrius. We take all orders special price for Weddings and Parties. Home-made Bologna.

SUPERIOR PIECE GOODS CORP. 200 Orchard St. New York, N.Y. 10002, AL 4-8319. Vilnėnės medžiagos jūsų artimesiems—importuotos ir vietinės. Vilnėnės medžiagos kostiumams, paltais ir suknelėms. Taip pat šilkėnės, malytos, spalvotos, lovoms užtiesalai, vilnėnės skaros ir šalikai—geriausios rūšies pigiausiomis kainomis. Specialus patarnavimas paruošiant pakietus į Europą. Užėikite ir įsitikinsite!

RICHMOND HILL DORAN'S FLORIST, Inc. 126-15 Liberty Avenue Richmond Hill, N.Y. 11419, Tel. 641-9441 - MI 1-7702. Krautuėve atidara kasdien nuo 9 val. ryto iki 9 val. vak.; sekmadieniais nuo 9 iki 5 val. pp. Gėles pasiūciama į visus miestus. Paruošiama vestuvėms, laidotuvėms ir kitom progom buketai ir pristatoma į nurodytą vietą arba namus. Savininkai — John Doran ir Alice Zupko, kuri kalba lietuviškai ir maloniai patarnauja.

C. A. VOKET — LIETUVIS ADVOKATAS — 41-40 74th Street Jackson Heights, N. Y. NE 9-6620.

DOVANŲ SIUNTINIAI Į LIETUVĄ — Mes siūlome nepalyginamą patarnavimą. Firma Union Tours egzistuoja nuo 1931 m. Per tuos praėjusius 36 metus nei vienas siuntinys nebuvo grąžintas ir nei vienas nežuvo. Mūsų ilgų metų patyrimas leidžia mums ir mūsų kvalifikuotam stabui išpildyti visas pareigas, susietas su siuntinių priėmimu, supakavimu, ir tų siuntinių išsiuntimu. Išmėginkite mūsų patarnavimą ir būsite patenkinti. Mes turime didelį pasirinkimą įvairių siuntiniamis daiktų — geriausių siuntimui ir tai pigiausiomis kainomis; pas mus gausite visko, ką tik jūs norėsite siųsti draugams ir giminiams. Reikalaukite mūsų nemokamų katalogų — **UNION TOURS** 1 East 36th St. New York, N.Y. 10016. Aplankykite mūsų skyrius: Chicago, Ill. 2219 W. Chicago Ave. 60622; Los Angeles, Calif. — 344 North La Brea Ave. 90036.

Tel. (212) 441-3110 / 896-7743

BESTWAY TRAVEL AGENCY

Kelionės plačiame pasaulyje
WILLIAM R. BEST
84-14A Jamaica Avenue
Woodhaven, N.Y. 11421

DEXTER PARK PHARMACY

Wm. Anastasi, B.S.
77-01 JAMAICA AVENUE
(Cor. 77th Street)
Woodhaven, N.Y. 11421
WE DELIVER
Michigan 2-4130

DARBININKAS

910 WILLOUGHBY AVE.
BROOKLYN, N. Y. 11221

Editorial Office GL 5-7281 • Business Office GL 2-2923

THE WORKER (Title Copyright) by FRANCISCAN FATHERS
Eina nuo 1915 metų.

1951 sujungė AMERIKĄ, LDS organą DARBININKĄ ir LIET. ŽINIĄS

Second-class postage paid at Brooklyn Post Office
Published semi-weekly except holiday weeks and July and First week in August
when published weekly.
Prenumeratos kaina \$7.00 — Subscription per year \$7.00
Laikraštį tvarko REDAKCINĖ KOMISIJA.Straipsniai ir korespondencijos redakcija taise savo nužiūra. Nenaudoti straipsniai
saugomi ir grąžinami autoriams prašant. Pavardė pasirašyti straipsniai nebūtinai
išreiškia redakcijos nuomonę. Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.Bendruomenės mėnuo — lėšų
telkimo mėnuo

Vėl grįžo rugsėjo mėnuo, o su juo mūsų rūpesčiai ir darbai. Už mūsų nugaros liko poilsingos vasaros džiaugsmas, atostoginis nuobodulys ir tingumas. Rugsėjo pirmomis dienomis vėl suskambo mokyklų varpeliai, šaukdami jaunimą atgal į klases, o su jais kartu pasigirsta ir Bendruomenės varpų garsai, nes rugsėjis yra ir Bendruomenės mėnuo, bendruomeninio darbo pradžia.

Rugsėjuje į darbą grįžta ir liuanistinių mokyklų moksleiviai, tautinių šokių šokėjai, dainininkai, prasideda įvairių organizacijų susirinkimai, atgyja visas kitas lietuviškas išlaidų darbas. Mokykloms reikia patalpų, mokslo reikmenų, vadovėlių, knygų, mokytojam atlyginimų, liuanistinėm studijom mokslo veikalų. O kur visa kultūrinė veikla: menas, muzika, teatras, literatūra? Kur savos kultūros reprezentacija svetimųjų tarpe, kur laisvės kovos reikalai? Tai vis didieji Bendruomenės darbai, kurių pradžia Bendruomenės mėnuo — rugsėjis.

Kokie kilnūs būtų tikslai, kokie išsamūs ir konkretūs planai ir kokie energingi būtų tų planų vykdytojai, jie nieko nebadarvys, jeigu nebus lėšų. Lėšų reikalauja kiekvienas mūsų pajudėjimas, kiekvienas darbas ir kiekvienas užsimojimas. O tu lėšų mum niekas neduoda. Jas reikia susirinkti patiems. Vienas iš pirmųjų Bendruomenės mėnesio darbų kaip tik ir yra lėšų telkimas saviem reikalams.

Kiekvienais metais rugsėjuje būdavo vykdomas Bendruomenės lėšų telkimo vaitis. Šiais iubiliejiniais metais tam pačiam tikslui siekti buvo susitvarkyta kitaip. Kad darbas būtų našesnis ir lengviau įvykdomas, kad

kiekvienam atskiram uždaviniui įvykdyti nebūtų daroma atskira rinkliava ir tuo pačiu nuolatini durų klabenimas, Lietuvių Bendruomenė, susitarusi su Vliku ir kitais Lietuvos laisvinimo veiksniais, įsteigė bendrą Jungtinį Finansų Komitetą, telkiantį lėšas Lietuvos laisvinimo ir lietuviškos išlaidų darbam finansuoti.

Nors Finansų Komitetas lėšų telkimo akcija yra pradėjęs dar šių metų pradžioje, tačiau rezultatai kol kas dar menki. Iš užsimitų šimto tūkstančių dar ne penktadalis nesurinkta, o jau du trečdaliai laiko praėjo. Turime gerokai pasispausiti, kad norimi rezultatai būtų pasiekti. Tad, palikę užpakaly atostogines nuotaikas ir vasaros džiaugsmus, jos metu sukauptą energiją pirmoje eilėje skirkime lėšų telkimui.

Lietuvių Bendruomenės apygardų ir apylinkių valdybos, jų sudaryti komitetai ir šiam tikslui talkininkaujančių kitų organizacijų valdybos yra prašomos tuojau pat iš naujo pradėti per vasarą nutrukusį Jungtiniam Finansų Komitetui lėšų telkimo darbą ir jį vykdyti visuotiniu mastu. Visi lietuviai prašomi ši vaitį paremti savo auka, nesvarbu, kokia kukli ji būtų. Sukruskime visi! Pajudėję nesustokime tol, kol parieiga nebus atlikta ir šimto tūkstančių suma nebus sutelkta.

Aukas prašome įteikti jūsų LB apylinkės valdybai, vietiniam komitetui arba siųsti tiesiog Jungtiniam Finansų Komitetui šiuo adresu: United Lithuanian Finance Committee, 29 West 57th St., New York, N.Y. 10019.

Bronius Nainys
JAV LB centro v-bos pirm.

Vasario 16 gim. naujas rūpestis - bendrabučio statyba

Apie gimnazijos padėtį pasakoja dir. Vincas Natkevičius

Atvykęs į PLB seimą, Vasario 16 gimnazijos direktorius Vincas Natkevičius apsilankė Darbininko redakcijoje ir pasakojo, kokius turi rūpesčius lietuviškoji gimnazija Vokietijoje.

Vincas Natkevičius yra baigęs liuanistiką Vilniaus universitete. Tubingeno universitete, Vokietijoje, studijavo filosofiją. Direktoriaus pareigas perėmė praeitais metais, kai iš tų pareigų pasitraukė kun. dr. Petras Bačinskas. (Kun. P. Bačinskas buvo specialiai atvykęs iš Australijos ir norėjo ilgėliau pasilikti Vokietijoje ir vadovauti gimnazijai, bet po metų pasitraukė iš pareigų ir vėl išvyko į Australiją.)

Susirūpino mokslo lygiu ir mokytojais

Direktoriui tenka labai daug administracinių pareigų, nes reikia gimnazijai išlaikyti iš aukų, reikia rūpintis bendrabučiu, pastatais ir — mokinių švietimu.

Naujasis direktorius daug dėmesio skyrė mokslo lygiui pakelti. Visoje V. Vokietijoje šiemet buvo įvesta nauja tvarka: nauji mokslo metai pradėti rugsėjo 1, kaip kad buvo nepriklausomoje Lietuvoje. Šiem pereinamiesiems metams buvo paliktas dviejų klasių kursas. Tai mokiniams teko labai daug dirbti. Kad mokslo lygis nenukristų, direktoriui kaip tik teko rūpintis ir mokytojais, ir drausme, ir mokymu.

Mokslo lygis išlaikytas, papildyti ir gimnazijos mokytojai: surasti trys nauji ir jauni mokytojai. Dabar gimnazijoje bus 21 mokytojas, iš jų — 5 vokiečiai.

Ko atvažiuo į JAV?

Seimas buvo tik vienas iš kelionės tikslų. Svarbiausias direktoriaus noras — susitikti su gimnazijos rėmėjais, išsikalbėti, sustiprinti ryšius.

Visam pasaulyje yra 105 gimnazijos rėmėjų būreliai, iš jų — 96 Amerikoje. Visi būreliai per metus suaukvoja 25,000 dol. Pati stambiausia auka ateina iš Amerikos lietuvių.

Supažindins su gimnazija

Direktoriui yra atsivežęs spalvotą filmą apie gimnazijos gyvenimą. Taip pat turi labai daug skaidrių. Parodys filmą, skaidres ir žodžiu paaiškins,

kaip dabar atrodo darbas gimnazijoje. Jis važinėjęs į visas lietuviškas kolonijas, kur yra rėmėjų būreliai, susitiks su visuomenės veikėjais, kviesdamas visus įsijungti į gimnazijos rėmėjus.

Vokietijos parama gimnazijai Nors lietuviai sudeka nemažą, bet iš jų gimnazija negalėtų išlaikyti. Ją remia Vokietijos valdžia, pridėdama du trečdalius prie lietuvių surinktų pinigų. Šiemet tą sumą padidino. Iki šiol duodavo metam

62,000 dol., dabar dar pridėjo 20,000 dol.

Duodami pinigus, į savo rankas paėmė ir kontrolę: valstybės asmenys patikrina — kur ir kaip pinigai sunaudojami. Taip pat patikrina ir suaukotas sumas. Tad nėra jokio pavojaus, kad surinktos aukos kur nors nutekės pro šalį.

Gimnazija išlaiko kuratoriją

Iki šiol gimnazija priklausė Lietuvos Bendruomenei. Ji rūpinosi surasti direktorių, rūpinosi administraciniais reika-

lais. Nuo šių metų balandžio mėn. sudaryta kuratorija.

Gimnaziją rėmė pabėgėlių ministerija, kurią nori panaikinti. Tad Lietuvių Bendruomenė, kaip pabėgėlių organizacija, turėtų sunkumų besirūpinama gimnazija. Vokiečių pagėdavimu buvo įkurta grynai švietimo organizacija — kuratorija, kuri rūpinsis tik gimnazija ir paramą gaus iš švietimo ministerijos.

Kuratoriją sudaro tik lietuviai, LB nariai. Iš jos bus parinkti žmonės valdybai, kuri tvarkys visus reikalus. Bus ir kontrolės komisija. Dar planuojama įkurti pedagoginę komisiją.

Bendrabučio statyba

Gimnazija stovi prieš naujus rūpesčius — reikia statyti naują bendrabutį.

Kai 1954 atsikėlė gimnazija iš Diepholzo į Rennhofo pilį, toje pilyje gyveno mokiniai, o klases buvo barakuose. 1965 baigtas klasių pastatas. Dabar reikia bendrabučio.

Senoji pilis yra tokioj padėty, kad jai reikia labai didelio remonto. Tokio remonto neapsimoka daryti. Geriau statyti naują bendrabutį.

Ir čia laukiama pagalbos iš Amerikos lietuvių. Tik tada, kai bus garantija iš lietuvių pusės, duos ir vokiečių valdžia.

Kiek mokinių

1967-68 mokslo metais gimnazijoje buvo 103 mokiniai. Iš jų 43 mergaitės, 60 — berniukai. Palyginus su praeitais metais, mokinių skaičius padidėjo 17.

Iš viso gimnaziją baigė 63 abiturientai. Iš jų yra jau bent keli profesoriai Amerikoje, Vo-

kietijoje yra visa eilė gydytojų, inžinierių. Apie 300 mokinių baigė 4-5 klases, įsigijo profesijas. Jie ne tik užsitikrino savo ateitį, bet ir pasiliko lietuviškas. Be šio prieauglio Vokietijos Lietuvos Bendruomenės gyvenimas nebūtų įmanomas.

Gimnazijoje dėstomoji kalba yra lietuvių. Atvykę į pirmąsias klases, dažnai silpnai kalba lietuviškai, bet greitai išmoksta. Pažymėtina, kad yra vaikų ir iš mišrių šeimų. Iš jų keletas labai gerai mokosi, yra pavyzdin-giausi mokiniai.

Gimnazija turi savo chorą, tautinių šokių grupę, kuri gražiai reiškiasi, pasirodo net televizijoje. Be to, veikia skautai, ateitininkai, evangelikų jaunimo ratelis.

Be mokytojų, dar yra techniniai personalas: raštinės, virtuvės tarnautojai, ūkio prižiūrėtojai. Gimnazija turi didelį parką, kuri šiemet pavadino Romuovs vardą.

Lietuviškasis centras

Vokietijos visos lietuviškos veiklos centru pasidarė ši Vasario 16 gimnazija. Per mokslo metus čia pilna mokinių, o vasarą suvažiuoja visi į studijų dienas, įvairius susirinkimus. Visiems pasidarė patogiau, kai buvo pastatytos erdvios patalpos gimnazijos klases, mokytojų kambariai, keli butai. Dabar laukiama naujo bendrabučio. Jį pastačius, lietuviškoji veikla čia dar labiau pagyvės, ir mokinių visada nepritrūks. (p.j.)

— Anglijoje Sheffield universiteto tyrimai rado, kad rūkančios moterys gimdo mažesnius kūdikius. Rūkančios pagimdo per anksti dažniau nei nerūkančios tokia proporcija — 7.9: 4.1.

DR. S. BAČKIO KALBA PRIE AŽUOLO

Dr. S. A. Bačbio žodis, pasakytas Annapolyje, Md. rugpiūčio 25 prie Lietuvos ažuolo

*

Baltimorės Lietuvių Draugijų Tarybai vadovaujant prieš dieną lankydami Lietuvos Ažuolą Marylando valstijos sostinėje, Annapolyje, prie šios Valstijos Rūmų, su ypatingu susikaupimu reiškiami dėkingumą šios valstijos gyventojam, jų rinktiems atstovams, valdžiai ir Marylando Gubernatoriui, kad nuo 1935 m. šioje valstijoje Vasario Sešioliktąjį skelbiama švente ir J.A.V. vėliavos iškeliamos prie valdiškų valstijos pastatų Lietuvos garbei.

Tai didingas lietuvių laimėjimas Lietuvos labai. Lietuvos ažuolas, atvežtas iš Lietuvos ir pasodintas Annapolyje 1936 m. gegužės mėnesį prie Marylando Valstijos Rūmų velionio P. Zadeikio, teisėjo V. (nukelta į 4 psl.)

Abejojimo nėra, jog pasaulio sąžinė yra giliai sukręsta ir visi supranta, kad Maskva eina Hitlerio metodais, kad Europą ir visą pasaulį užvaldytų

Vaidžiai iš Vasario 16 gimnazijos; kairėje gimnazijos direktorius Vincas Natkevičius. (Lapelis paimtas iš gimnazijos informacinio leidinio).

PETRAS DOMINAS IŠPLAUKĖ
Į DIDŽIUOSIUS VANDENIS

J. L.

Petras Dominas — inteligentiškiausias Europos plėšikas

(4)

Iš laikraščių ir pasikalbėjimų su bendro likimo draugais jis susidarė ilgoką sąrašą brangenybių pirklių, tinkamų "paėmimui į ataskaitą". Taip, į ataskaitą. Tą terminą jis dar gerai atsimena iš Kauno laikų. Kai 1940 metais užėjo bolševikai, jie viską "ėmė į ataskaitą". Ir vargas buvo tam, kas į jų ataskaitą pakliuvo.

Daug dienų ir naktų Dominas praleido, stengdamasis atsakyti į iškeltą klausimą, nes nuo jo sprendimo turėjo priklausyti visos ateities gyvenimas. Po ilgų mėnesių uolaus suradęs neabejotinai teisingą atsakymą. Uniformuoti belgų ir vokiečių keverzos galėjo tik dėl to pakartotinai jį sumti, kad buvo beginklis. Kuris jų būtų drįsęs nors prisartinti, jei jis būtų turėjęs koki nors ginklą? Nė vienas. Būtų pakakę tik parodyti mauzeriuką, blogiausiu atveju iššauti į pakulnes, ir tiek būtų jaus matęs. Tad pirmas uždavinys,

išėjus į laisvę, bus įsigyti ginklą. Pistoletas bus geriausias apsidraudimas nuo įvairių netikėtumų ir tuo pačiu nuo kalėjimo.

Kas gali atsitikti ginkluotam ir drąsiam vyrui? Niekas. Kiekvienas "žalvarnis" brangina savo gyvybę labiau už viską. Tarnyba yra tarnyba, bet statyti galvą prieš pistoletą vamzdį — ačiū, ne. Geriau primerkti vieną, o jei didelis pavojus, tai ir abi akis ir nieko nematyti. Tegų kiti gauda, jei nori.

Taip Dominas išsprendė sunkiausią gyvenimo uždavinį ir buvo labai patenkintas. Aiškiai pagerėjo nuotaika, šviesiomis akimis ėmė žiūrėti į gyvenimą. Netgi prižiūrėtojai nebeatrodė biauūs ir pikti priešai, bet gan simpatingi dėduka. Kodėl jie turėtų būti priešai? Kiekvienas verčiasi kaip išmano, kiekvienas dirba savo darbą, iš kurio duoną valgo.

Petras Dominas laisvėje

Koks nepaprastai gražus atrodė gyvenimas sveikam, pilnam energijos 34 metų vyrui,

kai gražų 1963 m. rugsėjo 26 rytą už jo nugaros garsiai užsirengė geležiniai Esseno kalėjimo vartai. Laisvė! Tiek metų, žvelgdamas pro geležinius virbus į pajudusius miesto namų stogus, galvojo apie laisvę.

Kur nori eiti, ką nori veikti, kada nori gulti ir kelti. Jam dar tebeskamba ausyse, atsisveikinant kalėjimo kapeliono tarti pamaldūs patarimai. Girdi, reikia gyventi teisiai, garbingai, sąžiningai. Gali kvailiesiems už save patarinėti. Petras Dominas turi savo gyvenimo filosofiją. Svarbiausias dalykas yra nepakliūti. Ateityje niekas jo, o niekas, kaip kvailiesiems už save patarinėti. Petras Dominas turi savo gyvenimo filosofiją. Svarbiausias dalykas yra nepakliūti. Ateityje niekas jo, o niekas, kaip kvailiesiems už save patarinėti. Petras Dominas turi savo gyvenimo filosofiją. Svarbiausias dalykas yra nepakliūti. Ateityje niekas jo, o niekas, kaip kvailiesiems už save patarinėti.

Jam dar tebeskamba ausyse, atsisveikinant kalėjimo kapeliono tarti pamaldūs patarimai. Girdi, reikia gyventi teisiai, garbingai, sąžiningai. Gali kvailiesiems už save patarinėti. Petras Dominas turi savo gyvenimo filosofiją. Svarbiausias dalykas yra nepakliūti. Ateityje niekas jo, o niekas, kaip kvailiesiems už save patarinėti. Petras Dominas turi savo gyvenimo filosofiją. Svarbiausias dalykas yra nepakliūti. Ateityje niekas jo, o niekas, kaip kvailiesiems už save patarinėti.

Q kur dabar? Pasaulis pilnas jaunų, žavių moterų, svajojančių apie drąsius, ambicingus, šaunius vyrus. Dominas įsitikinęs, kad jis taip pat šaunolis.

Tai kas, kad šiandien gerokai apspūres, kad kišenėse vėjai švilpia. Greitai viskas pasikeis. Tam galvą ant pečių nešioja.

Tokio ryžto užvaldytas, Petras išoko į pirmąjį pasitaikiusį taksį ir nubildėjo į Bottropą pas Balkius. Ten gyvena Betty Rusienė. Ji tikriausiai išskėtomis rankomis jį sutiks. Ne-

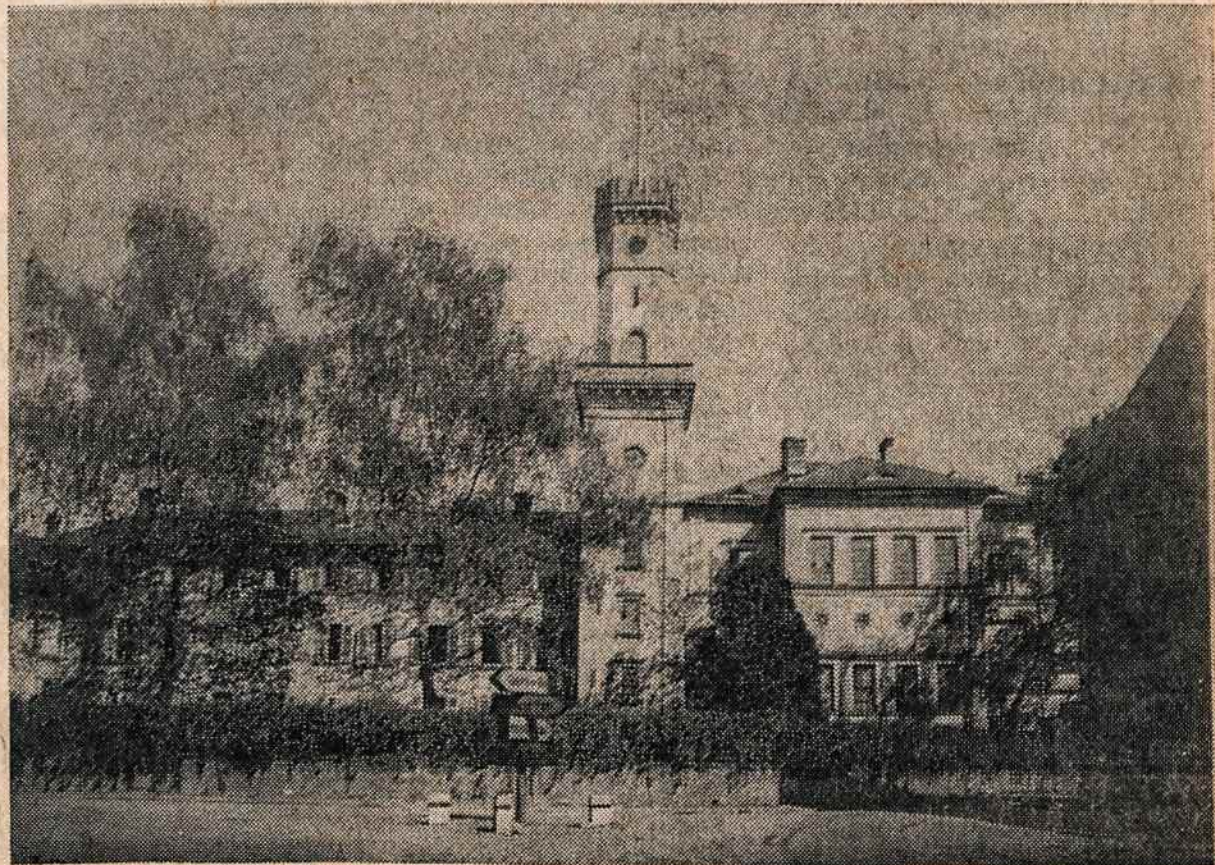
veltui juk rašinėjo į kalėjimą laiškus, pilnus daugtaškių...

Nuojauta jo neapgavo: įvyko taip, kaip ir galvojo. Vos tik paspaudė durų skambutį, tuoj pasirodė Betty. Iš nustebimo ir laimės net apstulbo ir nebegalėjo nė žodžio tarti. Tik išspruko — O, Piteris! —Bet kam tie žodžiai, jei ir be jų aišku, jog susitikimu abu labai patenkinti. Prieš Dominą stovi žavi, jam visa būtybe atsidavusi moteris, kurios daugelį metų trūko. O Betty dabar turės vyrą, kurio šimtai moterų pavydės. Todėl ji nieko ir neklausinėja, bet skubiai kačia kavą, neša užkandžius, cigaretes. Svečias turi pajusti Balkių namų šilumą, tada apie nieką geresnio negalvos. Tik tie kalėjimo sandėlių kvapai atsiduodą drabužiai sklaido intymų jaukumą. Tad lauktą svečią ji nuo galvos iki kojų aprengia brolio drabužiais.

Betty nėra šykšti nė smulkmeniška. Kas jai patinka, tam gali ne tik brolio drabužius, bet ir viską atiduoti. Be to, ji žino, kad ir brolis jos elgesio nepaapeiks. Galima būtų gailėtis kam nors kitam, tik ne Dominui. Čia niekas jam nieko nesigaili, nes šimteriopai atsilygina. Žinoma, jei turi kuo. Kad Piteris (taip jis buvo vadintas Balkių šeimoje) greitai praturtės, tuo niekas neabejoja. Reikia tik trupučio laiko...

(Bus daugiau)

Greitai atsirado Balkių moti-

Rennhofo pils — Vasario 16 gimnazijos bendrabutis

Hamiltono "Gyvataro" šuolis per Atlantą

Rugpjūčio 2 naktį, nespėję išlipti Weinheimio stoty, kur buvo laukiami, mažojo Benseimo stotelėje iš greitojo Pariziaus-Kopenhaga išsoko per 20 jaunuolių būrelis. Nesunku buvo juos atpažinti — visi buvo susijaudinę ir garsiai kalbėjo lietuviškai. Kaip jie atsirado Vokietijoje?

Nors tuo metu streikavo Kanados paštas ir telegrafas, tačiau iš anksto buvo žinoma, jog Hamiltono lietuvių tautinių šokėjų ansamblis Gyvataras vyriausybės yra siunčiamas į Prancūziją atstovauti Kanadai tarptautiniame folkloro festivalyje. Pasinaudodami proga, Vokietijos XV studijų savaitės rengėjai pakvietė jį atvykti į Romuvą (Vasario 16 gimnaziją) ir parodyti savo meną studijų savaitės dalyviams. Gi atskridus į Paryžių, susisiekti ir galutinai susitarti su kvietėjais jokių kliūčių nebuvo.

Tuo tarpu atsirado ir kita proga Hamiltono šaunuoliams pasirodyti Vokietijoje ne tik lietuviams, bet ir kitataučiams. Mat, kiekvienais metais vasarą netoli Frankfurto esančiame Koenigsteine ruošiami tarptautiniai persekiojamos Bažnyčios (Kirche in Not) kongresai, kuriuose, kaip taisyklė, gausiai dalyvauja ir lietuviai. Tačiau šiemetiniame XVII-ame kongrese tepasirodė tik vienas kitas tautietis. Taip atsitiko gal todėl, kad tuo pat metu Vokietijos lietuvių turėjo visą eilę savų suvažiamų. Liepos 28 — rugpjūčio 1 Romuvoje vyko Europos lietuvių jaunimo sąskrydis, rugpjūčio 4-11 per šimtas tautiečių buvo susirinkę

Vokietijoje pavergė ne tik lietuvių, bet ir kitataučių širdis

į studijų savaitę, o netoli esančiame miške stovyklavo Anglijos ir Vokietijos lietuvių skautai. Persekiojamos Bažnyčios kongrese dalyvaujančių apie dvidešimt tautų atstovų dėmesį atriepianti lietuvių ryžosi veiklus sielovados direktorius prel. J. Aviža. Patyręs, kad į Romuvą yra atvykęs "Gyvataras", jis pasamdė autobusą ir visą grupę su palydovais ir svečiais atgabeno į Koenigsteina. Susidomėjimas buvo didelis, kai per 20 tautiniais rūbais apsirengusių vaikų ir merginų rugpjūčio 3 vakare išlipo iš autobuso Susitikimo namų (Haus der Begegnung) kieme. Visi buvo pakviesti vakarienės.

8 val. vak. prisirinko beveik pilna didžiulė salė. Įstaigos vedėjas vysk. Kindermann pranešė, kad pasisekė surengti folklorinį vakarą, kuris atskleis dalį už geležinės uždangos esančių tautų sielos. Po sunkių pasikaltų ir diskusijų tai būsiąs malonus atsigavimas kongresą baigiant. Tautinių šokių programą atliks vengrai iš Sveicarijos ir lietuviai iš Kanados.

Toliau vyko tikros varžybos tarp lietuvių ir vengrų. Vengrų programą pranešinėjo senas, bet sąmojingas kunigas, o mūsų — tautiniais darbužiais apsirengęs Vasario 16 gimnazijos mokinys P. Nevulis. Pirmieji šoko vengrai, palydimi per garsintuvą perduodamos gurgžiančios plokštelių muzikos. Vikrus šokėjas ir temperamentingi jų šokiai publikai patiko.

Žiuorų kaklai dar labiau ištyso, kai scenoje pasirodė 8 poros "Gyvataro" šokėjų. Ginto Prunskaus akordeonu palydimi, jie pašoko kepurinę ir kadrijų. Patiko publikai ir landytinis.

Vėliau dar du kartus scenoje vengrai keitėsi su lietuvišiais. Tiek pat kartų vengrai keitė ir savo drabužius, kuriuos derino prie šokių turinio, o mūsų šokiai visą laiką dėvėjo dail. Tamošaitienės austus gražiuosius tautinius drabužius. Merginoms buvo meistrškai pasiūlyti kasas: daugelis manė, kad jos natūralios. Šokant senių šokį, kuris linksmas prajuokino salę, merginos "pasisendino", užsirišdamos skareles. Toliau sekė aštuonys ir subatėlė, galutinai apibūdino kaip gyvatarę. Šiaip džentelmeniškai vengrai neįstengė nuslėpti savo pavydo, kad lietuviai susilaukė daugiau katučių, negu jie.

Po programos šokėjai susimaišė su publika mensoje prie butelio alaus ar vyno stiklo. Čia lietuviai jau nebe šokiais, bet daina rungtyniavo nebe su vengrais, bet su slovakais. Gausi jų grupė, vadovaujama linksmo kunigo su akordeonu, dainavo pasigėrėtinai. Bet gyvatariečiai nemanė nusileisti. Taip dar gerą valandą pusrūsį, kuriame įrengta valgykla su baru, drebinio lietuvių ir slovakų dainos, sutraukė daug klausytojų. Jos nenukilo ir visą kelią, grįžtant iš Koenigsteino į Romuvą.

Rytojaus vakarą "Gyvataras" pasirodė saviem tautiečiam. XV studijų savaitės rengėjai stengėsi, kad šį ir už Kanados sienų pagarsėjusį ansamblį pamatyti kiek galima daugiau Vokietijos lietuvių. Buvo numatyta, kad, gražiam orui esant, svečiai šoks sporto aikštėje. Apie tai buvo painformuotos visos artimesnės PLB apylinkės, darbo kuopos ir pavieniai asmenys. Tačiau naktį ir sekmdienį rytą lijes lietus priverė šokti salėje.

Svečius pasveikino ir žiuorav prisatė gimnazijos direktorius Natkevičius. Iš jo kalbos žiuorvai sužinojo, kad "Gyvataro" siela ir spiritus movens p. Breichmanienė dar gyvenama Lietuvoje susižiedavo su mūsų tautiniais šokiais ir visą laiką tebėra jiems išsikima; kad čia matome tik dalį ansamblio, nes jį sudaro apie šimtas šokėjų, pasidalinusių į tris grupes — vaikų, moksleivių ir suaugusių jaunuolių; kad jo koncertų yra žiūrėję net iki 15 tūkstančių įvairių tautybių asmenų ir t.t. Šokius pranešė visada besišypsanti geltonkasė šokėja Martinkutė. Kepurinę ir kadrijų ji pristatė šiais p. Breichmanienės sukurtais originaliais posmais: "Iš tolimo eskimų ir indėnų krašto, Nuo aukštų Niagaros krioklio šlaitų, Lietuvišką tautinį šokį Atvežėm jums dovanų. Mūsų pasveikinimas jums — fragmentas kepurinės ir kadrijos šokio, A-tėjusio į kaimą iš dvarų".

Toliau sekusį gyvatarą pranešė apibūdino kaip gyvatarę. "Tai mūsų tradicinis šokis, davęs mums savo vardą". Apie linelį, audėją ir aštuonytį paaiškino: "Po darbo dienos Lietuvos jaunimas mėgdavo pasilinksminti. Jų šokiai dažnai vaizduodavo darbo judesius. Šių darbo šokių ciklas — linelis, audėjė ir aštuonytis".

Lino mėlyną žiedelį glausiu prie širdies, Už tave jis žodėlių meilų prakalbės. Geltoni lino gintarėliai ant mano kaklo prie širdies, Tai bernužis ten mane užšnekins ir apdainuot linelį kvies".

Senių komiškas šokis. Malūnui apibūdinti pasinaudota liaudies dainos žodžiais: "Šiuru, šiuru malūnėlis, Šiaudų kūlys bernužėlis, Stikliniai batai, Sakaliniai ratai. Stipriai pučia vėjūzėlis, Vikriai sukas malūnėlis".

Landytinis — linksmas jaunimo šokis. Jo vardas rodo, kad šokant landžiojama. Subatėlė. "Subatėlės ilgai laukus, man širdelė neramu, Lyg kas šaukte šaukia, traukia eiti iš namų. Šok, trypk subatėlė, merguželė pašokdink, Tai mylėsi bernužėlį ne žodeliais, bet širdim".

Tą vakarą hamiltoniečiai pašoko 10 šokių. Šoko iš peties, o žiuorvai plojo ir plojo, ir dar vis prašė daugiau šokti. Koncerto pabaigoje kiekvienas šokėjas atskirai prisistatė publikai. Paašškėjo, kad dauguma jaunuolių yra studentai-ės.

Ansamblio vedėjai Breichmanienė buvo įteikta puokštė rožių, o kiekvienam šokėjui-ai — po gėlę. Svečiai Vasario 16 gimnazijai padovanojo Kanados indėnų gerąjį dievą Totempo. Vokietijos lietuvių bendruomenės pirmininkas Valiūnas ir gimnazijos direktorius dėkojo už puikų koncertą, linkėjo dar šauniau pašokti tarptautiniame folkloro festivalyje Prancūzijoje, garbingai ten atstovauti Kanadai ir Lietuvai.

Gyvatariečiai dar porą dienų viešėjo Romuvoje. Vieną dieną praleido apžiūrinėdami Heidelbergą, kitą dieną keliavo automobiliais pareiniu ir plaukiojo garlaiviu Reino upe, o vakarais linksminosi kartu su studijų savaitės dalyviais šokdami ir dainuodami.

Paskutinį vakarą visų prašomi, nors pavargę po visą dieną trukusios išvykos, Rennhofs pilies salėje suruošė atsiveikimo koncertą.

Išvykstančius Prancūzijon, gyvatariečius lydėjo visų geriausi linkėjimai. O kaimak, ar lielis, audėjė ir aštuonytis. . .

Hamiltono Gyvataro šuolis per Atlantą į Europą sako, jog mūsų išėjimas jaunime glūdi didelė energija bei jėga. Reikia tik sumanių organizatorių, kurie sugebėtų jį pažadinti ir reikiama linkme nukreipti. Hamiltono lietuviškasis atžalynas tokį organizatorių susirado p. Breichmanienės asmeny.

J. Luk.

Dr. Bačkio kalba

(atkelta iš 3 psl.)

Laukaičio, Baltimorės Lietuvių Tarybos valdybos ir kitų lietuvių — yra šaunus lietuvių dekingumo simbolis Marylando gubernatoriui, šios valstijos valdžiai, įstatymdavystės rūmams bei visiem marylanciečiam. Būdami čia šiandieną — mes atiduodame pagarbą ne tik šios valstijos vadovybei, bet kartu ir visiem lietuviams, kurie atliko didelį darbą geriem ryšiam tarp JAV ir Lietuvos sustiprinti.

Tas Lietuvos ažuolas, kuris mūsų Tėvynėje visada ir visur yra laikomas tvirtybės išraiška — ir mūsų apsilankymas prie jo — yra gyvas priminimas visiem, nežiūrint Lietuvos okupacijos, kad — lietuvių tauta gyva. Lietuvių patriotizmas nepalaužtas. Jų ryžtas kovoti už savo laisvę yra kietas ir tvirtas. Tad, dvasios tvirtybės skatinami, veikiame viešąją opinią, kad ji būtų palanki Lietuvai, kuri, kaip ir visi pavergtieji, veržiasi į laisvę ir nori atstatyti savo valstybės nepriklausomybę.

Lietuvos diplomatinės tarnybos pasitarimas New Yorke

Lietuvos diplomatinės tarnybos šefas S. Lozoraitis, generaliniai konsulai dr. P. Daužvardis, A. Simutis, J. Zmuidzinis ir pasiuntinybės prie Šv. Sosto pirmasis sekretorius S. Lozoraitis, Jr., atvykę į P. L. Bendruomenės trečiąjį seimą New Yorke, ta proga min. Lozoraičio kvietimu turėjo eilę pasitarimų.

Buvo pasikeista informacijos ir nuomonėmis apie Lietuvos nepriklausomybės atstatymo bylos dabartinę padėtį ir diplomatinės tarnybos veiklą ryšium su tarptautiniais įvykiais. Be to, buvo apsvarstyti konsulariniai ir kiti diplomatinės tarnyba liečią klausimai.

Rugsėjo 1 įvykusiame pasitarime dalyvavo taip pat pasiuntinybės Washingtono patarėjas dr. S. A. Bačkis, atvykęs į P. L. B. seimą.

ATSAKYMAI TEISINIAIS KLAUSIMAIS

Adv. M. SVEIKAUSKIENĖ sutiko šiam laikraščio duoti paaiškinimų ir patarimų teisiniais klausimais Darbininko skaitytojams. Klausiant reikia pažymėti, ar skaitytojas Darbininką. Klausimai siųstini jos adresu: Mrs. M. L. Sveikauskas — Attorney-at-Law, Co-operative Bank Plaza, 1864 Centre St., West Roxbury, Mass. 02132.

REIKETŲ ĮRODYTI Klausimas

Mano vyras, prieš mano valią, nutarė padėti mūsų kaimynui jo namus dažyti. Prašiau vyrą, kad nesutiktų, nes pastovai (scaffold), kuriuos pastatė pats kaimynas, man atrodė nepakankamai gerai sudėti ir pavojingi. Kaimynas, kuris irgi yra lietuvių kilmės, mums yra padėjęs stogą taisyti, tad vyrai nebuvo patogu atsisakyti. Stovėdamas ant tų pastovų, prie kurių kaimynas buvo dar pastatęs savo kopėčias, mano vyras pajuto, kad lentos lūžta, griebėsi už kopėčių, bet kopėčios jo nesulaikė, ir jis nukrito nuo 8 pėdų aukščio ir smarkiai susižeidė: rankos kaulas lūžo, kojos raumenys pasitempė, ir, be to, veidą smarkiai sužalavo.

Vyras išgulėjo tris savaites ligoninėje. Po to negalėjo grįžti darban keturis ir pusę mėnesių. Nors mes turėjome šokių toki draudimą, bet iš 60 dolerių vargiai pragyvėsi, o visokių išlaidų dar prisidėjo dėl vyro akcidento.

Nuėjome pasikalbėti su advokatu, nes mums atrodė, kad turėtume teisę gauti kompensaciją iš kaimyno, nes jo kaltė, kad taip atsitiko. Advokatas mums aiškina, kad greičiausiai nieko negausime, nes niekas nevertė kaimynui padėti, o jis pats tai nutarė laisvu noru. Todėl esą teismas mums nieko nepriteistų.

Sakome advokatui, kad vyras sutiko padėti manydamas, kad pastovai gerai ir tvirtai sutaisyti. Juk savininko pareiga žiūrėti, kad įrankiai ir pastovai būtų saugūs. Be to, žinome, kad kaimynas turi vadinamąją "homeowner's policy", reiškia, draudimo bendrovė mokėtų, o ne pats kaimynas.

Kodėl mums negauti kompensacijos už tokį skaudų įvykį, dėl kurio patekome į tikrą bėdą ir daug išlaidų turėjome ir dar tebeturime? Prašau man patarti, ar nereiktų kito advokato pasisieškoti, — gal tas nieko nenusimano.

Nukentėję, West Massachusetts

Atsakymas

Prileidžiu, kad Tamstų advokatas bus apsvarstęs visas aplinkybes, prieš Tamstom pareikšdamas savo nuomonę galimo ieškimo reikalu. Bylai laimėti, jei prisieitų kreiptis teis-

man, reiktų įrodyti, kad Tamstų kaimynas buvo "neatsargus" (negligent) Tamstos vyro atžvilgiu. Be to, jei antroji pusė teigtų, kad Tamstos vyras savo elgesiu prisidėjo prie akcidento įvykimo, reiktų įrodyti, kad jis elgėsi "atsargiai", atseit, kad jis nebuvo "neatsargus" (no contributory negligence). Be to, kita pusė dar galėtų pateikti kitą argumentą: būtent, kad Tamstos vyras žinojo, kad pastovai yra naminiu būdu padaryti ir sukalti, todėl jis, ryždamasis jais naudotis, "sutiko surizikuoti". Teisiškai tai vadinasi: assumption of the risk.

Kaip matote, reikalas nėra toks paprastas, kaip Tamstos manote. Advokatas, matyti priėjo išvados, kad Tamstų atveju toks kitos pusės galimas argumentas turėtų faktiško pagrindo, ir todėl jis pasakė, kad Tamstų ieškinyje greičiausiai būtų atmetas. Žinoma, kitas advokatas galėtų būti kitokios nuomonės, bet niekas negalėtų iš anksto pasakyti, katras iš jų numatė rezultatai teisingai.

Dėl fakto, kad kaimynas turi draudimą (insurance), jis būtų svarbus tik tuo atveju, jei kaimynas būtų pralaimėjęs. Draudimo bendrovės neturi jokios pareigos mokėti pinigų neįrodžius, kad jų apdraustasis buvo "kaltas".

Nesusipratimas

Vyras mėgdavo išgerti. Žmona jį navedė į kino filmą, skirtą kovai prieš alkoholizmą. Išėjęs iš kino, vyras sako žmonai:

— Taip, su šituo vieną kartą reikia baigti visiem laikam.

— Ar su degtine, mielas?

— Ne. Su vaiksčiojimu į kina.

Atsiveikinant

Dr. Maceina apie bendravimą su kraštu

Dr. Antanas Maceina, žymus lietuvių filosofas, pasisako naujame "Į Laisvę" numeryje apie lietuvių vizitus į Lietuvą ir bendravimą su komunistų pavergtu kraštu

"Prieš kokį dešimtmetį jie mus įkalbinėjo grįžti. Negrįžome. Dabar jie mus įkalbinėja apsilankyti. Ir aš pats esu gavęs prašymą apsilankyti — su visomis garantijomis, kad galėsiu grįžti atgal į Vakarus", — taip rašo dr. A. Maceina naujame "Į Laisvę" numeryje, kuris išeis rugsėjo mėnesį. Toliau dr. A. Maceina pažymi: "Kodėl visa ši propaganda? Ko ji siekia? Nejaugi komunistai, turį tiek akių bei ausų visame pasaulyje, nežinotų, kad grįžusieji iš Lietuvos yra nusivylę sovietine santvarka ir parsivežę neigiamų įspūdžių? O jeigu jie tai žino ir vis dėlto lankymąsi skatina, tai čia slypi kažkoks planas. Koks? Jo turinio nežinome, tačiau jo buvimu abejoti netenka. Viena tik aišku, kad šis planas nėra tam, kad sovietinei santvarkai pakenktų, bet kad jai padėtų bei ją stiprintų. Galimas daiktas, kad šis planas yra toks platus ir toks ilgametis, jog sovietai sutinka tuo tarpu pakelti kaikurių psichologinių nuostolių, sudarydami bloko įspūdių atsilanku-

siams. Tačiau, ilgu nuotoliu matuodami, komunistai, matyt, tikisi šiuos nuostolius atgauti su kaupu. . . Prof. dr. A. Maceina nagrinėja detalai visą šį klausimą, atsakydamas į klausimus — ar tie vizitai (laisvųjų lietuvių) yra naudingi tautai ir krašte kenčiantiem lietuviams. Ši nepaprastai įdomų pasikalbėjimą su dr. A. Maceina turėtų perskaityti visi lietuviai, kurie dar siejosi Lietuvos ir lietuvių reikalais.

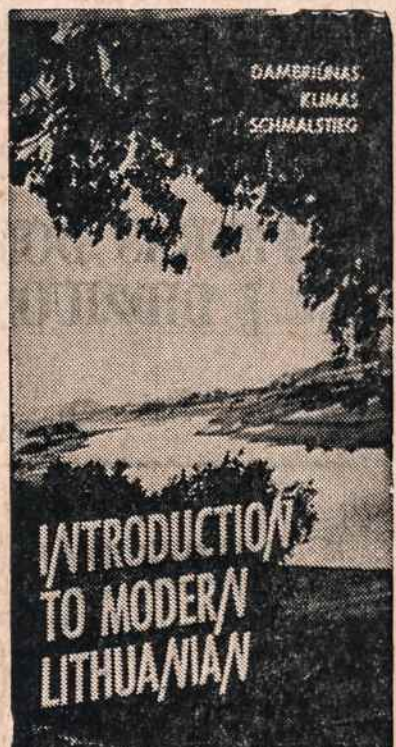
Tame pačiame "Į Laisvę" žurnalo numeryje rašo kun. dr. V. Rimšelis, MIC, jaunimo problemomis. Jaunimo atstovė Lyvia Garsienė, skautų veikėja, iš profesijos mokytoja, rašo apie Vakarų pasaulio sąmyšį ir kovą dėl Lietuvos laisvės. Ši jaunoji lietuvių veikėja nepagalai kietesnių žodžių ir mūsų jaunimui, kuris bėga nuo bet kokios lietuviškos veiklos. Šis numeris, kaip ir kiti praėityje, nepaprastai įdomus ir aktualus. Žurnalą redaguoja Leonardas Valiukas. Šį žurnalą, išeinantį tris kartus per metus, galima užsisakyti rašant administratoriui: Mr. Aleksas Kulnys, 1510 East Merced Avenue, West Covina, California 91790. Prenumeratos mokestis metam: 5 dol. (JAV-se ir Kanadoje), 5 dol. kitur — 3 dol. a.d.

Hamiltono lietuvių "Gyvataras" Rennhofs pilies salėje

"Gyvataras" šoka atsiveikimo šokį

Introduction to Modern Lithuanian. Puikus lietuvių kalbos vadovas su 40 pamokų, gramatikos priedu, skaitymais ir žodyneliais. Tekstas ir paaiškinimai anglų kalba. Nemo-kantiem ar nedaug mokantiem lietuviškai — puiki galimybė išmokyti. Parengė L. Dambriūnas, A. Klimas ir W.R. Schmalstieg. Išleido lietuviai pranciškonai Brooklyne. 479 psl., kietais viršeliais. Kaina 7 dol.

Labai naudingas priedas pradedantiems mokytis lietuvių kalbą: Lithuanian Reader for Self-Instruction. Parengė W. R. Schmalstieg ir A. Klimas. Kaina 1 dol.

DARBININKAS
910 Willoughby Ave.
Brooklyn, N. Y. 11221

Ramybė grįžta į mūsų miestą

Demokratų konvencijos metu Amerikos akys buvo nukreiptos į Čikagą, o po konvencijos Čikagos burmistras R. Daley ir Čikagos policija tebera spaudos ir televizijos komentatorių dėmesio centre.

Įdomu, kad demokratų konvencijos metu visa Amerika žiūrėjo į Amfiteatrą, kur kiek anksčiau įvyko III JAV ir Kanados lietuvių tautinių šokių šventė. Amfiteatrą, kaip didžiausią šiuo metu esančią Čikagoje salę (sudegus moderniajai McCormick Place), demokratai pasirinko savo konvencijai. Šios konvencijos Čikagos gyventojai atvirai bijojo, nes vis buvo kalbama apie masines demonstracijas ir net galimas riaušes.

Čikagos burmistras R. Daley kooperuodamas su FBI ir Čikagos policija, kuri turi 12,000 vyrų, ėmėsi visų galimų apsaugos priemonių. Tarnybai buvo pašaukta apie 6,000 Illinois tautinės gvardijos narių ir atvežta keli tūkstančiai kareivių iš Texas ir kitų bazių. Didžioji spauda jau prieš konvenciją rašė, kad Čikaga virtusi "antrąja Praha Amerikoje". Bet tai labai keistas palyginimas. Rašančiam kiekvieną dieną teko važinėti į darbą Čikagos vidurines ir vėlai vakare grįžti, bet to slegiančio Prahos vaizdo kur gatvėse stovi tankai, į žmones pasirošę šauti kareiviai, niekur nesimantė. Kariuomenė buvo Glenview bazėje, toli miesto šiaurėje, o tautinės gvardijos vyrai savo bazėse. Tik mėlynais šalmais policininkai matėsi gatvių sankryžose. Jų buvo daugiau, negu įprasta. Tai ir visas tas "slegiantis antrosios Prahos" vaizdas Čikagoje.

Neramumai prasidėjo, kai į Lincoln Parką šiaurinėje Čikagos dalyje iš viso krašto suvažiojo keli tūkstančiai hipių, jipijų ir kitokio panašaus elemento. Jie norėjo demonstruoti prie konvencijos. Burmistras tai uždraudė. Pradėję siausti po Lincoln Parką, jie susirėmė su Čikagos policija. Policija buvo griežta ir neramų jaunimą stengėsi išlaikyti kontrolėje. Susirėmimai buvo gana stiprūs. Pavartotos ir policijos lazdos nuo kurių nukentėjo ir eilė reporterių, savo išvaizda visai nesiskiriančių nuo hipių. Spauda pradžioje rektė rekti prieš policijos "brutumą".

Demonstrantai, matydami spaudos simpatijas jiems, trečiadienio vakare masėmis persimetė į Grant Parką, o iš čia veržėsi prie Conrad Hilton viešbučio, kur buvo demokratų partijos štabas. Policijai teko stoti į kovą. Panaudotos lazdos, ašarinės dujos, iššaukta tautinė gvardija. Televizija vienašališkai ėmė filmuoti tariamą policijos brutalumą. Riaušių vaizdai per TV tuojau pasiekė konvencijos salę ir visą

REPORTAŽAS IŠ CHICAGOS

Ameriką TV komentatoriai kaltino burmistru Daley, kad naudojant "Gestapo taktiką". Didžioji spauda stovėjo demonstrantų pusėje, o TV vengė duoti vaizdus, rodančius, ką išdarinėja demonstrantai prieš policiją.

Bet burmistro Daley nervai tą klaukė vakarą ir naktį atlaikė. Policija demonstrantus sutvarkė. Kai po dienos kitos ėmė ryškėti viešojo opinija, 5 prieš 1 buvo už Daley. Už Daley šiandien stovi didžioji Čikagos gyventojų dalis. Dėl griežtos policijos laikysenos miestas nenukentėjo ir nebuvo užmuštų, nors virš 100 policininkų guli ligoninėse ir keli šimtai demonstrantų buvo sumimta.

Masinis žygis į Amfiteatrą buvo bandomas konvencijos uždarymo dieną — ketvirtadienio vakarą. Žygininkus vedė negras komedininkas Gregory. Iš policijos gautas leidimas žygiuoti tik iki 18 gatvės pietuose, o Amfiteatras yra tarp 43 ir 46 gatvių, apie 8 blokus į rytus nuo Michigan gatvės, kuria demonstrantai žygiavo. Priėję nustatytą ribą ir bandydami žengti toliau, demonstrantai atsišėmė į tautinės gvardijos ir policijos užtvares ir, panaudojus ašarines dujas, buvo sustab-

dyti. Beliko tik grįžti į Grant Parką ir ten per naktį vėl triuksmauti.

Tą vakarą Čikagos vidurmiestyje ilgokai teko laukti autobuso. Girdėjau, kaip be perstogės skraido helikopteriai, kaip kaukdamos lekia policijos mašinos su areštuotais demonstrantais, kaip skuba ambulansai, į ligonines gabandami sužeistais policininkais. Miestas buvo tuščias, nes ramieji gyventojai sėdėjo namuose, per TV skelbdami, kas dedasi mūsų mieste, ir kartu reikšdami kartėlį, kaip vienašališkai TV pranešėjai pristato įvykius.

Kiekvienas tikim, kad demonstracijose dalyvavo ir gerų, idealistų jaunuolių. Bet šiandien jau išsifruota, kas demonstracijom vadovavo. Burmistro Daley pareiškimu, buvo norima nužudyti jį patį ir tris prezidentinius kandidatus. Tarp demonstracijų ir riaušių vadovų minimi: Tom Hayden, Students for a Democratic Society steigėjas, David Dallinger, vadas tautinio mobilizacijos k-to baigti karui Vietnam; Jerry Rubin, jipijų vadas. Siekiama, kad riaušių ir demonstracijų vadovam būtų išskeltos bylos.

Didžioji spauda, kaltinusi burmistru Daley ir policiją, jau ima keisti toną.

VI. Rmjs

LIETUVIŲ FONDO VAJUS

WATERBURY, CONN.

Lietuvių Fondo įgaliotinių — Jono Brazausko ir dr. Petro Vileišio pastangomis, rugpiūčio 25 gražioje Urbšaičių sodyboje Middlebury įvyko Waterburio ir apylinkės L. F. narių susirinkimas.

J. Brazauskas pasveikino susirinkusius ir kvietė atsistoti pagerbti mirusius L. F. narius.

Prof. Ig. Končius savo trumpame, bet turiningame žodyje išryškino, ką mes duodame šiam kraštui savo atvykimu ir kokią nuostolį esame padarę Lietuvai iš jos išvykdami. Mūsų išauginimas ir išmoksinimas brangiai atsiėjo ne tik mūsų tėvam, bet ir visai Lietuvai. Tą skolą mes turime gražinti, geriausiai per Lietuvų Fondą.

J. Brazauskas pažymėjo, kad L.F. pasiekė pusę užsibrėžto tikslo tik su dviem tūkstančiais narių, tad visiem atsilikušiem jau kur kas lengviau užbaigti milijoną. Ligšiolinis L. F. kapitalas iš gauto pelno už investavimus jau šiemet davė \$25,000 lietuvių kultūriniam reikalui. Waterburio skirto kvota yra \$15,000. Iki šiol temperšokom tik 6,000, taigi dar nėra neįsėjom. Waterburio įnašai: L. Bendruomenės apylinkė — 1,000, Liet. Moterų klubas — 300, Liet. Fronto bičiū-

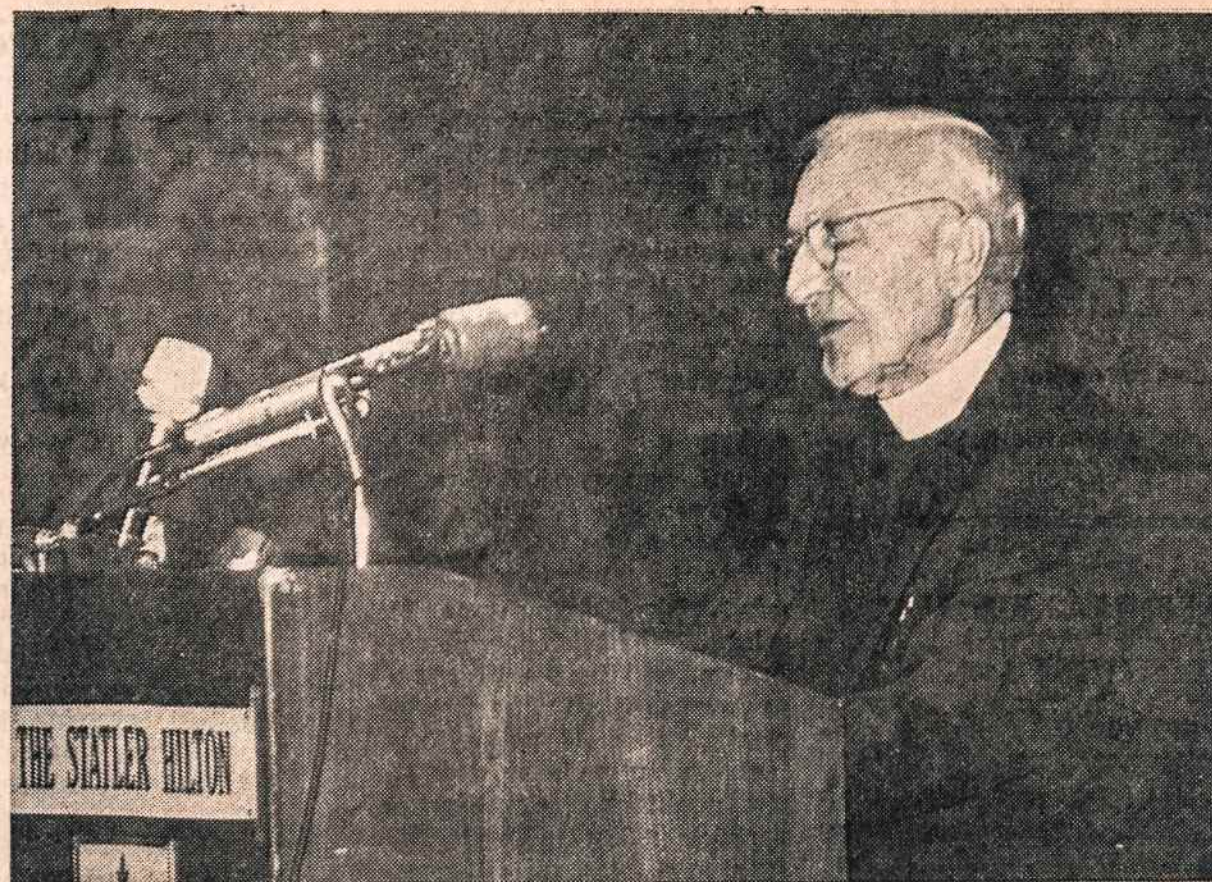
liai — 100 dol. Atmintiniai įnašai — 1,495 dol. paskirų asmenų — 3,690 dol.

Dr. P. Vileišis apeliavo į tuos waterburiečius, kurių jis pasigenda L. F. eilėse. Jei ir kiti taip galvotų, ir jaustų, kaip čia susirinkę, Waterburio kvota seniai jau būtų išpildyta.

M. Kleinaičiui pasiūlius, prieš L. F. įgaliotinių buvo sudarytas L. F. vajui pravesiti komitetas, kurį sudaro visi Waterburio ir apylinkės L.F. nariai. Komitetui vadovauja L. F. įgaliotiniai. Sekretorium pakviestas Martynas Kleinaičis. Vajaus komitetas išpareigojo surasti bent po vieną naują L.F. narį iki gruodžio 1 ir tuo būdu prisidėti prie jubiliejinį laisvės kovos metų baigimo.

K.B.

— Jubiliejinė skautų foto paroda įvyks spalio 5-6 Čiurlionio galerijoje, Čikagoje. Paroda bus istorinio pobūdžio apimanti lietuviškosios skautijos nueitą kelią nuo įsikūrimo nepriklausomybės laikais iki šiai dienai. Viso bus išstatyta apie 300 foto nuotraukų. Paroda rengia LS Brolija ir Lietuvių Foto Archyvas. Atidarymas spalio 5, šeštadienį, 7:30 v.v.

Kan. Mykolas Vaitkus skaito savo poeziją literatūros vakare Pasaulio Lietuvių Bendruomenės seimo metu rugpiūčio 30 d. Statler Hilton viešbutyje.

TEISINGOS MINTYS

Perskaičius Leonardo Valiuko straipsnį Drauge ir Z. Prūsos straipsnį Darbininke, man asmeniškai net akys prašvito. Mano supratimu, L. Valiukas teisingai pabrėžia, jog mūsų politiniame gyvenime jaučiamas tikras vakuumas, o Z. Prūsas ragina bent prieš rinkimus pareikšti kandidatam, jog mes iš viso egzistuojame.

Atvykęs Amerikon, iš karto pastebėjau, jog čia lietuviškų organizacijų, galima sakyti, daugiau negu reikia. Jų struktūra, o ypač veikia buvo ir tebėra pagrįstos lietuviybės išlaikymo ir bendradarbiavimo principu. Savo idėjas, atsiekimus įvairiose srityse, planus ateičiai, įskaitant ir pavergtos tėvynės klausimą, mes diskutuojame tarp keturių lietuviško klubo sienų.

Jokiu būdu nėra smerktina, kad susirenkame savo pastogę. Tačiau, mano manymu, daugumas mūsų šiandieną būdami Amerikos piliečiai ir norėdami pakelti savo pačių gerovę, o taip pat padėti ir pavergti tėvynę, mes privalome lygiagrečiai vystyti bendradarbiavimą su plačiąja Amerikos visuomene. Tam bendradarbiavimui vystyti yra įvairių būdų, tačiau vienas iš svarbiausių, kaip L. Valiukas ir Z. Prūsas pastebėjo, yra aktyviai pasireikšti politinėje srityje.

ŽINIOS IŠ KANADOS

TORONTO, ONT.

Toronto sporto klubo "Aušra" nariai (apie 30 asmenų) vasaros mėn. pradžioje vasaravietėje Vasagoje. Vadovavo tėvas Paulius.

Lietuvių vaikų darželis pradėjo naujus mokslo metus. Siemmet mokytojausia seselės Rita, Ignė, Loretta, Celina, Gertrūda. Tradicinis parengimas lapkričio 16.

Abi lietuvių parapijos organizuoja metinę maldininkų išvyką į Midlandą, kur laukinių buvo nužudyti pirmieji vienuoliai. Ten yra pastatytas ir lietuviškas kryžius.

Antisovietinė demonstracija buvo suruosta Toronte gyvenančių europiečių ryšium su nauja Čekoslovakijos okupacija. Demonstrantai dalyvavo iš daugiau kaip 25 grupių. Lietuviai pasirodė šį kartą blankiai, nebuvo net jų vėliavos. Be kitų, kalbėjo parlamento narys Haidasz.

Prisikėlimo parapijos kredito kooperatyve nustojo dirbti vedėjas J. Beržinskas. Ieškomas naujas.

Atlantic valgyklos ilgamečiai savininkai Valadkai dėl ligos perleido valgyklą Karasevičiam. Tai vienintelė Toronte likusi lietuviška valgykla, kurioje dar galima gauti lietuviškų patiekalų.

"Lithuanians in Canada" kny-

ga, išleista Kanados šimtmečio proga, darosi labai populiaru ir daug kas ją užsisako, ypač iš kitų tautybių ir Kanados bibliotekų. Geros recenzijos ją garsina. Net lenkai nepagalėjo gero žodžio.

Lietuvių Diena Kanadoje vyks spalio 26 Toronte. Iki to laiko tikimasi pastatyti laisvės kovų metų paminklą lietuvių kapinėse prie Toronto.

HAMILTON, ONT. Gyvataras, Hamiltono lietuvių tautinių šokių grupė sugrįžo iš Europos, kur atstovavo Kanadai Prancūzijoje. Lietuviai buvo parinkti atstovauti Kanadai, nes kanadiečiai tokių grupių iš viso neturi. Sokiai vyko Montrejeu mieste. Kaip paprastai, Gyvataras susilaukė didelio pasisekimo ir čia. Ta pačia proga aplankė ir Vokietiją. Pasirodė Vasario 16 gimnazijoje ir vienoje vokiečių katalikų šventėje. Siam gražiam vienetui vadovauja G. Breichmanienė. Atstovaudami Kanadai, hamiltoniškai visur pasireiškė ir kaip lietuviai.

Pas Hamiltono kleboną prel. dr. J. Tadarauką ir šiemet netrūko sečių iš Kanados ir Amerikos.

— Kanados Lietuvių Bendruomenės naujosios krašto tarybos sesija šaukiama rugsėjo 28-29 Toronte, Prisikėlimo parapijos muzikos studijoje.

gubernatorius, Hartfordo burmistras, o taip pat valstijos bei Amerikos demokratų partijos vadai yra airių kilmės. Pridėję prie to, kad ir prezidentas Kennedy turėjo savo gyslose pakankamai to paties kraujo, manau, jog tai bus ryškus pavyzdys, kad ir nedidelės tautos atstovai Amerikoje gali atsiekti gerų rezultatų.

Dar šito šimtmečio pradžioje airiai nebuvo laikomi aukštos kokybės arba kultūros asmenimis. Tačiau jų vieningumas ir noras pasireikšti politikoje pasiekė tai, kuo šiandieną ne tik patys airiai didžiuojasi, bet ir mes lietuvių galime stebėtis.

Prieš porą metų, eidamas A. L.B. Hartfordo apylinkės pirmininko pareigas, išdėčiau savo mintis tuometiniam Hartfordo apygardos pirmininkui dr. Petriui Vileišiui, tarybos pirmininkui Vytautui Volertui, o taip pat ir J.A.V. Lietuvių bendruomenės pirmininkui Jasaičiui, kad jie pakviestų į bendruomenės tarybą lietuvių demokratų ir respublikonų partijų patarėjus. Taip pat kalbėjau tuo reikalu ir su Vliko pirmininku dr. Valiūnu. Visi pritarė mano nuomonei, tačiau iki šios dienos iš mano pasiūlymo jokių rezultatų nesigavo.

Tačiau paskutiniu metu L. Valiuko ir Z. Prūsos keliamos mintys aiškiai rodo, jog laikas yra pribrendęs ši reikalą ne tik rimčiau diskutuoti, bet kartu ir kaip galima greičiau praktiškai įgyvendinti.

Antanas Ustjanuskas

LAWRENCE, Mass.

Šv. Pranciškaus parapijos klebono kun. Petro Šakalio ir sumanaus parapiečio Petro Gumausko pastangom rugpiūčio 11 atnaujintoji ir pagerintoji Palangos vasarvietė turėjom metinį pikniką.

Oras pasitaikė labai geras. Svečių buvo suvažiavę daug. Daug jau metų tiek nebuvo buvę. Buvo iš Bostono, Cambridge, o iš Lowellio net pats majoras apsilankė.

Prityrę talkininkai voliai darbavosi virtuvėj ir prie įvairių stalų. Energingas inž. Emilijus Grenda su dviem smuikininkais linksmino svečius muzika ir liaudies dainom. Gryno pelno gauta 3,200 dol.

— J. Sk.

IŠ VISUR

— Prel. Jonas Bulaitis, ketvirtą metų dirbęs Pietų Korėjos Apaštališkoje delegaturoje sekretorium, paskirtas į Apaštališko sosto nunciatūrą Čilėje. Pakeliui į Pietų Ameriką, prel. Bulaitis sustojo Australijoje ir aplankė Australijos lietuvių kolonijas Sydnejuje, Melbourne, Pertho ir Adelaidėje. Prelatas yra gimęs Londone vienuolikos vaikų šeimoje ir priklausė Londono lietuvių parapijai. Londone baigęs jėzuitų kolegiją, Romoje studijavo teologiją ir pasirošė diplomatinei tarnybai. Korėjoje kiekviena proga kelė Lietuvos klausimą. Parūpino bei išleido Sibiro lietuvių maldaknygę "Marija, gelbėk mus" korejiečių kalba.

— J. Narūnė — Pakštiečio susilaukė gražuosius pasisekimus su leidiniu vaikam — pasaka "Gintarėlė". Knyga ne tik paplito tarp lietuvių, bet jau išversta į ispanų kalbą ("Ambarita"), į anglų kalbą ("Amberella"), o neseniai išėjo iš spaudos ir vokiškas vertimas ("Bernsteichen"). Išvertė Vasario 16 gimnazijos auklėtinė Birutė Girdvainytė, išleidimu pasirūpino kun. Alfonsas Bernatonis. Spaudos darbas atliktas Kolumbijoje. Medelline. Panaudotos dail. V. Stančikaitės lietuviškai laidai sukurtos spalvotos iliustracijos. Vokiškas laidos pirmam puslapy duodama trumpa įžanga apie Lietuvos žemę ir Lietuvos auksą — gintarą.

— Marija Gailiūšytė nuo rudens Cleveland State universitete dėstys prancūzų kalbą ir literatūrą. Ji š.m. gegužės mėnesį Laval universitete, Quebec, įsigijo magistro laipsnį su pagyrimu cum laude iš prancūzų kalbos ir literatūros. Prancūzų kalbą anksčiau studijavo Sorbonos ir Strasburgo universitetuose Prancūzijoje. Gyvendama Europoje gyvai reikiškė lietuvių veikloje, talkino jaunimo stovyklom ir organizacijom. Grįžus į JAV dėstė prancūzų kalbą Notre Dame kolegijoje, kur įsigijo bakaluro laipsnį.

— Lietuvių Akademis Sambūris Montrealyje skiria Vinco Krėvės vardo literatūrinę premiją 500 dol. sumoje vienai, dar nepremijuotai, 1966-67 m. grožinės lietuvių literatūros knygai. Jury komisiją sudaro: p. Jurkienė, dr. I. Gražytė, dr. H. Nagys (Lietuvių Rašytojų Dr.-jos narys), V. Akstinas (K. L.B. Montrealio seimelio prezidento narys), A. Kličius (Lietuvių Akademisio Sambūrio pirmininkas).

— Aloyzo Barono 1966 m. Giedros konkursą laimėjusį romaną "Trečioji moteris" į anglų kalbą išvertė Nijolė Zobarskaitė, St. Johns universiteto amerikiečių literatūros dėstytoja. "The Third Woman" leidžia Maryland Books leidykla.

Prelatas Pranciškus M. Juras, P. A., emeritas iki šiol tebegyvena Lawrence prie šv. Pranciškaus bažnyčios ir gelbėjęs parapijos kunigam, rugpiūčio pradžioje išvyko gyventi į Putnamą. — J. Sk.

Lietuvių mokytojų studijų savaitės dalyviai Dainavoje rugpiūčio 18-25 dienomis. Nuotr. K. Sragausko

Mielas lietuvi, parenk lietuvių pranciškonų pastangas pastatyti KULTŪROS ŽIDINĮ New Yorke. Įsigytas žemės sklypas Highland Blvd., Highland Parke, Brooklyn, N. Y. Baigiami ruošti pastatų planai. Laukiam talkos! — Aukus prašom siųsti lietuvių pranciškonų vienuolynui 680 Bushwick Ave., Brooklyn, N.Y. 11221

800 skaučių Rako ažuolyne sukūrė tėviškės nuotaiką

Sventė širdy — darbas rankose

SKAUTŲ PASTOGĖJE

Informuoja: JAV Atlanto Rajono LSS-LSB Vadijos

Redaguoja: ps. Birutė Kidolienė, 94-08 Jamaica Ave. Woodhaven, N. Y. 11421 Tel. HI 1-3894 (Area code 212)

AKADEMINĖ SKAUTIJA IR V-JI TAUTINĖ STOVYKLA

FIL. BR. KVIKLYS

Liepos 8-12 Rako stovyklavietėje prie Custer, Mich., buvo išdygę trys nauji lietuviški — skautiški miestai, tiksliau trys stovyklavietės. Viena jų buvo Akademinių skautų sąjūdžio stovykla.

I ją suvažiavo akademikai skautai bei filisteriai iš Chicago, Clevelando, Detroito, New Yorko, Kalifornijos ir kitų vietų.

lautojai ASS narių tarpe minėtini: fil. J. Dainauskas (vienas iš Ak. skautijos kūrėjų), buv. teisėjas fil. E. Korzonas, Lituanistikos Instituto prezidentas dr. A. Plateris, pedagogė fil. V. Barmienė, teisininkas fil. V. Stankus, fil. S. Stankuviene, G. Juškėnas, fil. Br. Kviklys ir kt. Seserijos viršininkė fil. M. Barniškaitė. Daugelis kitų, negalėję į stovyklą atvykti, prisituntė savo sveikinimus.

Stovyklos dalyvių skaičius nebuvo vienodas: savaitgaliais pakildavo, kitomis dienomis kiek nusileisdavo; per visą stovyklos laiką praėjo apie 150 asmenų.

Jubiliejinė — akademinė stovykla pradėta liepos 8. Jai vadovavo Ak. sk. sąjūdžio pirmininkas fil. Eug. Vilkas. Korp! Vyties pastovyklei vadovavo kaliforniškis Algis Karalius, o Ak. skaučių d-vei taip pat kaliforniškis M. Naujokaitytė; filisterių pastovyklei inž. L. Grinius. Bendros stovyklos komendantu buvo fil. Algis Zaprackas. Programinės dalies vedėju paskiriamas fil. E. Korzonas, kitais reikalais rūpinosi Ina Bobinaitė, Radvenienė, N. Pupienė ir kt.

Stovyklos ūkis

Stovyklos ūkio reikalai — labai svarbi stovyklos dalis. Reikėjo atlikti didelius darbus: įruošti naujas virtuves, pastatyti šaldytuvus, įruošti naujas prausyklas, iškasti šulinius ir t.t. Šioje srityje labai daug dirbo inž. Ramanaukas, LSB Vyr. Skautininkas Vl. Vijeikis, eilė skautininkų ir skautų tėvų. Padėjo ir akademikai skautai. Tačiau bene didžiausią stovyklos ūkio dalį (stovyklavimo metu) ant savo pečių nešė senj. sktn. A. Karaliūnas, savo sūnaus fil. R. Karaliūno ir kitų talkinamas. Pavyzdinčiai veikė tiekimas, ūkis, valgyklos.

Laužai

Vakariniai laužai yra visų kraštų skautų tam tikra artimo bendravimo forma, kai prie ugnies susėdęs jaunimas pasirodo su savo dainomis, pasakojimais, šūkais, deklamavimu, vaidinimais. Tokių laužų netrūko ir Tautinėje Stovykloje. Čia pažymėtinas liepos 13 vakare įvykęs Akademinių skautijos jubiliejinis laužas, kurį uždegė pakviestas Korp! Vytis garbės narys Br. Kviklys. Jis uždegė laužą dar iš nepriklausomos Lietuvos atsivežtais degtukais, tuo simbolizuodamas ryšį tarp žuvusių-mirusių Akademinių skautijos narių ir Lietuvoje bei Sibire esančių brolių-sesiu.

Vienuolės skautės

Stovyklos metu akademinei skautijai buvo suteikta maloni staigmena. Be kitų tikrosiomis ASD narėmis buvo pakaltos dvi kandidatės — dabar Nekalto Prasišėdimo seserys. Tai v. sl. Sesuo Jurgita — Marija Saulaitytė ir ps. Sesuo Ignė — Gražina Marijošūtė. Tai dvi senos skaučių veikėjos — stovyklautojos. Stovyklos metu jos davė tikrosios narės įžodį ir buvo visų dalyvių šiltai sutiktos. Kaip žinome, sesuo Jurgita yra Antano ir Onos Saulaičių, aktyvių skautijos veikėjų, dukterė.

Informacinis leidinys

Jubiliejinės stovyklos proga ASS vadija išleido gražu informacinį leidinį "Akademinių Skautų Sąjūdis", kurį redagavo "Mūsų Vyčio" redakcija. Paruošė fil. V. Stankus, nuotraukas pateikė J. Tamulaitis. Leidinys buvo dalijamas stovyklautojoms.

Liepos 20 stovykla baigiama, palapinės griaunamos, ir trys skautiški miestai išnyksta. Akademikai skautai išvyksta kaip buvo atvažiavę. Tačiau išvyksta ne tuščiomis: išsiveža daug patyrimo, daugiau žinių, sumanymų. Išgyta ir naujų pažinčių. Visa ši medžiaga, įskaitant nutarimus, sumanymus, bus labai naudinga tolimiesiems akademinių skautijos darbu.

Dar vienas dešimtmetis, ir dar viena — jau penktoji — lietuvių skautų-čių Tautinė Stovykla! Zvelgiu praeitin ir lyginu: antroje, Panemunės pušyne, lanksčiau jaunu skautuku ir stebėjau kiekviena nauja smulkmena. Nepaprastą išpūdį paliko anglų skautų pripučiami miegamieji maišai. Isaar Horno (Vokietijoje) trečioji Tautinė nemari savo pasakiška gamta ir Karvendelio viršukalne, kurio kopėm visą pusdienį ir vidurvasario atokaitoje svaidėmės niekad nenutirpstančiu sniegu. Ketvirtąją, jau šiapus Atlanto, pasidžiaugta tik trumpa savaitgalio akimirka, bet išsinešta šviesus džiaugsmas, nes laužų dainos pėrasė visus gėris paukščius, laužų liepsnos peršvietė nakties gūdumą. Mūsų gretos dar gausios, jaunatviškos, skautiškai lietuviškos.

Nušuoliavo praeitin ir penktoji Tautinė Stovykla ir, sėdėdamas Rako ažuolyne pavėsyje ant susukto miegamojo maišo, pasirėmęs į supakuotą rotatorių, bandau ją atkurti baltuose lapuose.

Ažuolynas nurimęs. Tik pionierių būrelis muistosi dar su telefono vielomis, tempia pastogę bendrąją stovyklautojų mantą ir tvarko stovyklavietę žiemos miegui. Stovyklos kaip ir nebūta! Ir nepatikėtum, jog dvi savaitės čia virė nepaprastai ir nuostabūs gyvenimas.

Mintimis grįžtu pro be pastojimo dainuojančių akademikių gretas, kludau Bendrios rajoną, kuriame tarška rašomosios mašinėlės, komplektuojasi stovyklos dienraštis ir būreliais kalbasi. svarsto, posėdžiauja stovyklos vyriausis vadovas. Už Bendrijos, anapus kelio, senų

keris, pasipuošęs brangia relikvija — trispalve, atnešta iš anapus geležinės uždangos, iš tikrųjų partizanų bunkerį; Klaidėdos švyturys, blykčiojantis nakties sargyboje ir primenantis tėviškės pajūrio kempelį; brolių pilis — paroda, suremta iš sunkių maumedžio rastu: Brolijos "medis", pakeliamieji vartai, palapinės bokštų viršūnėse — tai tik dalis Brolijos išmonių, kuriomis pasipuošė penktoji Tautinė Stovykla.

Gražu, nauja, išradinga. Išpūdziai dar per šviežūs, tad ir nebandau jų kataloguoti, o eriebiu už tu, kas virpina širdį, kas spaudžia džiaugsmo ašarą, kas liks neužmirštama iki patutinio atodūsiu. Taip, kaip liško anglų maišai, Karvendelio sniegas, kaip Ketvirtosios laužų liepsnos. Tokiu prisiminimu iš šios stovyklos links

Rako ažuolyne gelė — Seserija

Tą dieną pakliuvau ten atsitiktinai, trumpai vėliavos pakėlimo ceremonijai, o užsibuvau viso pusdienį, užmiršau pietus, užmiršau, kad darbas savoje palapinėje verčiasi per kraštus.

Seserija penktoje Tautinėje sukūrė neužmirštamą Lietuvos kempelį. Gal tai tik sutapimas, gal aš sergu nostalgija, bet ar tavęs neapgaubė ta pati tėviškės nuotaika, kai žingsniavai Seserijos stovyklos takeliu?

Pameni Džukijos rajoną pačiame Rako pakrasty? Išstumtas iš miško tankynės, be pavėsio, gal net skurdus, — bet šieno kvapas ten, kaip Lietuvos laukų! Antai, stovyklos vartai — šieno pastogė. To pačio šieno dangą papuošta ir parodėlės palapinė. O už vartų sankryžos, už šiaudinės pastogės, anapus rajono tvorelės plaukia javų laukai, tolumos ir mėlynos pamiškės. Tikra vidudienio kaitroje besnaudžianti tolimoji Džukija.

Salia dunkso išdidi Suvalkija. Baltų beržų šlamėjimas ošia sesių dainos ritman: jos repe-

nas — Trakų pilis, jai vadovauja barzdyla s. Raškys, Detroito skautai — Kauno pilis jos valdovas balsingas s. Anužis, Chicagiškiai — Liškiavos pilis ir visa eilė kitų.

Brolijos medis

Išėini į aikštę. Jos viduryje garsusis brolijos medis, papuoštą vienutį herbais ir meniškai išrašytais skautų įstatais, prieš jį vėliavų stiebai ir akurkas, iš kurio stovyklos atidarymo metu buvo uždegti draugininkų fakelai, pirmiesiems laužam pilii rajonuose įkurti.

Meti akimis aplinkui ir matai į dangų šaunančius milžiniškus Kauno ir kitų pilii vartus, Trakų pilies kuorus. Prie kai kurių pilii iškasti perkasai, įtaisyti pakeliami tiltai. Puošniškai skautiški stalai, išmoningi įrenginiai, miniatūriniai pilii modeliai stebina tave. Kiek kruopštumo čia įdėta.

Partizanų bunkeris

Bet malonus ir svetingas paldyovas tavęs nepaleidžia. Apžvelgdamas partizanų bunkerį, koplytelę, tvarkingas vadovybės palapines, paveda kūrgrinda. Susitajame ir prie jauniausių stovyklautojų — vilkiukų. Tai Chicago mažieji, pajavairinti iš kitų vietovių atvežtais vilkiukais. Jiė gana ambicingi ir savo vartų viršūnėje išrašė visus skautiškus šūkius, pradedant Budėk! ir baigiant Ad Meliorum!

Prausyklos

Taip apeinam visą rajoną ir atsiduriame prie Antakalniškių Pirties. Tai pagrindinės prausyklos, turinčios net šiltą vandenį, kuriomis gali pasinaudoti senas ir jaunas, jei tik turi noro švariai atrodyti. Toliau jau Laumių Raistas. Iš jo patraukia drėgmė ir vėsa, akinius aptraukia rasa.

tik nebus kruopščiosios jaunamartės — Kanados sesės — ištraukusios šias tulpėmis lėliomis raštuotas juostas iš savo kraičio skrynių ir padabinę Aukštaitijos vartus?

Aukštaitija, tu nuostabi!

Didinga ir nepakartojama savo verpstėmis, indaujomis, kviečių pėdais, miestų herbais, skaptuota koplytele ir kitomis įrangomis, kurios dabina kiekvieno rajono kertele. Ketvirtis šimtmečio išveivijos, svetur užaugusi karta, — bet niekas nepaneigs, kad ji dviem savaitėm atkūrė čia tėviškės kempelį.

★

Užsibuvau širdimi Seserijoje, ir taip sunku pakilti į kelią nemolia. Sudiev, Rako ažuolyne, tikiu — mes dar pasimatysime. Dar daug stovyklų neatstovyklauta, daug pokštų neiškrėsta, daug dainų neišdainuota.

Būk pasveikintas, atkeliaujas šeštasis dešimtmetis!

brolis Žu

Brolijoje keliamos vėliavos. Nuotr. J. Gerštiko

VIEŠNAGĖ LS BROLIJOJE

Atvykstantį į V-ją Tautinę Stovyklą, jau iš tolo tave pasitinka išsirikiusi ant kalno visa eilė vėliavų stiebų ir milžiniška 50-ties metų jubiliejaus emblema. Pasitinka tave ir stovyklos komendantas s. J. Paronis su savo sargybiniais, atidžiai žvelgdamas į tave, lyg norėdamas sužinoti, ar tikrai gerų norų vedamas čia atsiradai. Užklausus, kur įsikūrusi Brolija, nusišypso ir tik pasako: — Gi tiesiai pro kryžiu, ligi pilies ir Lituanicos taku į kaire. —

Tuož už priekinių vartų "buomo" tavo akis patraukia didžiulis, skautiškais ornamentais dabintas, balta tvorelė aptvertas, gelėmis apsdintas, Chicago's vyčių darbo kryžius. Gražus jis savo puošniu aprastau, ir dažnas prie jo ilgiau sustoja ir pasigėri.

Senovės pilis

Keliauji toliau ir prieš save pamatai Brolijos pilį. Prie jos sargyba, senovės lietuvių karių ginklais ginkluota. Plačiašmeniais kirviais, sunkiais kalavijais, skydais, kuokomis. Aplankai šios pilies abu kuorus. Ant sienų paveikslai, nuotraukos, diagramos — tai lietuviškosios skautijos istorija 50-ties metų bėgyje. Išėjęs leidiesi Lituanicos taku žemyn; dešinėje, dabroje, nuo lentų žvelgia į tave žymieji Lietuvos vyrai, nuo Mindaugo iki šių dienų.

Jūrų skautai

Keliauji toliau pro Velnio Liūną. Už jo Vaidilų Slėnis — didžioji laužvietė. Čia vakarais skamba linksmos dainos, aidai išmoningi šūkiukai. Po tavo kojų Vaidilų Slėnis —, o už jo ant kalno baltuoja švyturys, žėruodamas savo raudonu žibintu. Plevėsuoja vėliavos, vimp-

lai, suskamba varpas. Tai jūrų skautų postovyklė — judri ir darbšti. Nors įsikūrę ant kalno, bet jų uostas yra antroje pusėje kelio, paežerėje. Tas jų nebaugina, jie jauni, narsūs ir vikrūs, vadovaujami patyrusio "jūrų vilko" j. v. s. B. Juodelio.

Oro skautai

Garsus švilpukas tave priverčia krūptelėti ir atsukti. Ant mažos kalvelės, medžių pavėsyje užsimaskavę oro skautai. Juos lengvai atpažinsi iš melsvų uniformų ir garbingoje vietoje esančių Lituanicos modelio bei tikro lėktuvo propelerais. Girdisi bandomų motorų triukšmas. Taupūs tie jų motorai, kuro reikalauja kaip geras žiebtuvėlis, bet modernūs — radijo bangomis valdomi. Viskas šiame pasaulyje prasideda nuo mažų dalykų. Niekas nenustebė, jei po kelių dešimčių metų tie patys jaunuoliai plieniniais sparnais raizys begalines erdves. Sėkmės jiem!

Lietuvos pilys

Nusiritęs pakalnėn, atsiduri į lietuviškais raštais išmargintą Kaziuko seklyčią. Joje brolis Antanėlis su šaunių šeiminių kių igula deda visas pastangas išlaikyti ant kojų dvi savaites išsustokantį brolių. Čia tave pasitinka bajoriškais ūsais pasidabinęs s. Jokubaitis. Jis tave supažindina su viršininku v. s. Vl. Vijeikiu, jo pavaduotoju s. v. Namiku bei kitais svarbiais ir būtinai reikalingais asmenimis. Supažindina ir su šeiminių kėmis, kurios laisva maloniai šypsoi ir pavaisina kvepiančią kavą. Iš jo sužinai, kad visa stovykla suskirstyta ne pastovyklėmis, o pilimėmis, taip kaip senovės lietuviai kadaise gyveno. Atlanto rajo-

nas — Trakų pilis, jai vadovauja barzdyla s. Raškys, Detroito skautai — Kauno pilis jos valdovas balsingas s. Anužis, Chicagiškiai — Liškiavos pilis ir visa eilė kitų.

Brolijos medis

Išėini į aikštę. Jos viduryje garsusis brolijos medis, papuoštą vienutį herbais ir meniškai išrašytais skautų įstatais, prieš jį vėliavų stiebai ir akurkas, iš kurio stovyklos atidarymo metu buvo uždegti draugininkų fakelai, pirmiesiems laužam pilii rajonuose įkurti.

Meti akimis aplinkui ir matai į dangų šaunančius milžiniškus Kauno ir kitų pilii vartus, Trakų pilies kuorus. Prie kai kurių pilii iškasti perkasai, įtaisyti pakeliami tiltai. Puošniškai skautiški stalai, išmoningi įrenginiai, miniatūriniai pilii modeliai stebina tave. Kiek kruopštumo čia įdėta.

Partizanų bunkeris

Bet malonus ir svetingas paldyovas tavęs nepaleidžia. Apžvelgdamas partizanų bunkerį, koplytelę, tvarkingas vadovybės palapines, paveda kūrgrinda. Susitajame ir prie jauniausių stovyklautojų — vilkiukų. Tai Chicago mažieji, pajavairinti iš kitų vietovių atvežtais vilkiukais. Jiė gana ambicingi ir savo vartų viršūnėje išrašė visus skautiškus šūkius, pradedant Budėk! ir baigiant Ad Meliorum!

Prausyklos

Taip apeinam visą rajoną ir atsiduriame prie Antakalniškių Pirties. Tai pagrindinės prausyklos, turinčios net šiltą vandenį, kuriomis gali pasinaudoti senas ir jaunas, jei tik turi noro švariai atrodyti. Toliau jau Laumių Raistas. Iš jo patraukia drėgmė ir vėsa, akinius aptraukia rasa.

Žiupsnelis statistikos

Penktoji Tautinė Stovykla, kurioje dalyvavo arti pusantro tūkstančio sesių ir brolių, dviem savaitėm įkūrė Rako ažuolyne nemažą miestelį su 474 palapinėmis, 23 vartais, 20 kryžių bei aukurį ir 17 tvorelių. Rajone plevėsavo 42 vėliavos, kabojo 14 skelbimų lentų, veikė telefono centrinė su 10 telefonų. Stovyklos dienraštis "Šauklys" (spausdinamas dviem rotatoriais) ėjo virš 600 egz. tiražu ir sunaudojo apie 25 tūkstančius lapų popieriaus.

Stovyklautojus maitino 3 virtuvės, o Brolijoje, kur kas anturą dieną patys skautai gaminos maistą, buvo įruošta dar virš tuzino lauko virtuvėlių, skautišku būdu "sumūrytu" pačių brolių. Trys krautuvėlės aprūpino dalyvius skautiškais reikmenimis, apranga, gairėmis, pašto priemonėmis ir jub. suvenyrais (atsimenate skautininkų Alės ir Vytauto Namikų pagamintus gražiusius kaklaryšių žiedus, gintaro imitacijos rūtėles ir kitas puošmenas).

Virš trylikos šimtų skautų-čių gretos parodavo Tėvynės Dieną vėliavų aikštėje, o tūkstantinė svečių aplankė Rako kalnelius didžiojo savaitgalio metu.

Seserija buvo pasiskirsčiusi į 7 Lietuvos rajonus (Aukštaitija, Žemaitija, Liet. Pajūris ir t.t.), o Brolija valdėsi dešimtyje pilii. Be šių dar buvo Bendrijos rajonas, kuriame susibūrė stovyklos vadija, akademikai skautai-ės ir stovyklos ūkio personalas.

Worcester, Mass.

Vyr. skaučių "Satrijos Raganų" būrelis rugsėjo 7 d. 7 v.v. Maironio Parke surengė vakariene su programa ir šokiais. Programoje pasirodė vyr. skautų ir skautų vyčių šešetukas "Aidai", vad. ps. D. Domantienės. Skautų sporto šventės metu jie dalyvavo Joninių laužo programoje. Šokiam grojo naujas skautų vyčių orkestras, susidedas iš R. Marcinkevičiaus, E. Markevičiaus ir A. Pridotko.

★

Rugsėjo 28 d. 2 v. popiet Worcesterio Akademikų Skautų skyrius rengia savo metinę šventę Maironio Parke, Shrewsbury, Mass. Tuo pačiu metu ten įvyks Atlanto Rajono pakraščio akademikų skautų-čių filisterių suvažiavimas. Pagrindinis paskaitą skaitys fil. s. dr. V. Mantautas iš New Haven, Conn. 7:30 val. vak. įvyks didžiulis koncertas. Jo programą išpildys iš Clevelando atvykęs vyrų oktetas, vad. R. Babicko. Po koncerto užkandžiai ir šokiai.

(nukelta į 7 psl.)

"Norėdami tęsti brangias Lietuvos skautijos pradėtas tradicijas, suskridome dideliame įvykiu į Tautinę Stovyklą pamirinti Lietuvos atsikūrimo ir Lietuvos skautybės pradžios 50-ties metų sukaktis".

v. s. A. Saulaitis (iš V-sios Tautinės Stovyklos Sankliu)

**LIETUVIŠKŲ PLOKŠTELIŲ
IŠPARDAVIMAS**

Trys ilgo grojimo lietuviškos plokštelės už penkis dolerius

1. Lietuvos Senos ir Naujos Dainos: Įdainuota solistų ir choro 11 liet. dainų: Mergužėle brangi, Metai, Pavasario linksmybės, Barbutė ir Pilypas, Šią naktelę, Prieš tolimą kelionę, Užstalės daina. Tinginė bobutė, Oi laukiau, laukiau, Oi, tu Jieva, Jievužė, Augu pas tėvelį, Stikliukėlis.

2. Suk, Suk Ratelį, Vilniaus tautinio choro ir solistų įdainuota 14 liet. dainų: Suk, suk ratelį, Stok ant akmenėlio, Palankėj, Bernelis tinginėlis, Mergaičių daina, Nida, Festivalinis valsas, Šeriau, šeriau sau žirgelį, Zaliojoj lankelėj, Melžėlės ir meistreliai, Dainelė apie tiltą, Per šilėlių jį, Naktigonai ir Ramunėlės.

3. Kur Banguoja Nemunėlis, Sol. Algirdo Brazio, įdainuota 16 liet. kūrinių: Kur banguoja Nemunėlis, Suvlitas, Patekė aušrine, Siuntė mane motinė, Pilu stiklė, Kur bakužė samanota, Ilgesys, Kur tas šaltinėlis, Aria iš op. "Gražina", Tėve Mūsų, Sveika Marija ir Šventa Naktis.

4. Mes žengiam su Daina, New Yorko vyrų oktetu įdainuota 17 liet. dainų: Dul dul dudėlė, Kur banguoja Nemunėlis, Ei, Lietuvos kareivėliai, Kir vir jo, Sapnų pilis, Ramovėnų maršas, Tango svajonė, Jūreivių maršas, Gaudžia trimitai, Kampelis, Prie gintaro jūros, Mergyte jaunoji, Lopšinė, į kovą, Oi tu sakal, šiaurės pašvais, Pajūriais.

5. Težydi Vėliai Lietuva, Lietuvos Vyčių choro, vadovaujant muz. Faustui Stroliai, įdainuota 17 lietuviškų dainų: Eism girion, Beausiantis aušrelė, Vištos, Oi, motinėle, Mergaitė, Kas tas miežio grūdas, Gieda gaideliai, Per Klausučių ulytėlę, Laisvųjų daina, Man liūdina, Daina, daina, Vežė mane iš namų, Šią naktelę, Tu, mano motinėle, Pasisejau žalią rūtą, Sėdžiu po langeliu ir Vyčių himnas.

6. Pavergtos Tėvynės muzika, Nr. 1. Įdainuota solistų ir chorų 12 liet. dainų: Sesuo žydrioji Vilija, Žvaigždute, Pasvarsyk ancela, Kaip gi gražus rūtelis darželis, Kūmute širdelė, Atskrend sakalėlis, Oi nėra niekur, Šokių scena, Pasiveikimo choras, Udrio daina, Vaivos daina ir Vaivos bei Naglio duetas.

Iš šio srašto išsirinkus tris ilgo grojimo plokšteles, moka tik penki doleriai. Atskira plokštelė kainuoja 2 dol. (anksčiau buvo parduodamos po 4 dol. Norį įsigyti papigintų plokštelių, prašomi rašyti: Darbininkas, 910 Willoughby Ave., Brooklyn, N.Y. 11221. Persiuntimui pridėdama 50 c.

Lietuvių pranciškonų kultūrinei veiklai testai reikalingas jaunimas.

Pranciškonai nuoširdžiai kviečia lietuvius jaunuolius tapti šv. Pranciškaus Asyžiečio sekėjais.

Dvasinės veiklos dirva labai plati.

Jaunuoliai priimami klierikais ir broliais. Viesiems yra teikiama proga siekti mokslo.

Norint informacijų, rašoma šiuo adresu:

Provincial Superior
Franciscan Monastery
Kennebunkport, Maine
04046

DARBININKO SKAITYTOJAM

SKAITYTOJAMS palengvinti išsiųsti prenumeratą, dedamas šis lapelis. Prašome jį iškirpti, užpildyti ir pasiųsti adresu:

Darbininkas, 910 Willoughby Ave., Brooklyn, N. Y. 11221

Prašau pratęsti prenumeratą 1968 metams.

Vardas ir pavardė

Adresas

DARBININKAS naujiem skaitytojam pirmuosius metus tik \$5.00. Visi kiti skaitytojai, kur begyventų, moka \$7.00

Siunčiu už prenumeratą \$.....

Už kalendorių \$.....

Spaudai paremti \$.....

DARBININKUI PAREMTI AUKOJO

8 dol. — A. Urbikas, Cicero, Ill.

Po 5 dol. — L. Normantas, E. Hiram, Me., N. Petkevičius, Wantagh, N.Y., V. Ramonas, Wilkes Barre, Pa., K. Baltaduonis, Bronx, N.Y.

Po 3 dol. — R. J. Bružas, J. Lukošius, P. Lukoševičius, R. Povell, A. Sijewic, W. Gedravičius, B'klyn, N.Y., A. Vainius, O. Bručas, Woodhaven, N.Y. A. Peters, Ozone Pk., N.Y., A. Arlickas, L. I. City, N. Y., I. Kazlauskas, Great Neck, N. Y., M. Paškevičius, N.Y., Dr. S. Petrauskas, Eliz., N.J., B. E. Martišius, Wrentham, Mass., A. Jacobowski, Dorchester, Mass., V. Burdulis, Worcester, Mass., B. Chlammauskas, Kennebunkport, Me., A. Vaškas, Nashua, N. H., E. Masaitienė, Havre De Grace, Md., V. Frankienė, Balt., Md., Dr. B. Chapas, Warwick, R. I., P. Tamulionis, Cleveland, Ohio, Dr. V. Adams, Akron, Ohio, B. Baranauskas, K. Zebrauskas, Toronto, Can., S. Morkūnas, Montreal, Can., J. Poderis, Ozone Pk., N.Y., E. Sakas, Buffalo, N.Y., B. Užsienis, Cgo., Ill., F. Povilaitis, Water-

bury, Conn., J. Bružauskienė, Ansonia, Conn., Z. Venclauskas, U. Varnackienė, L. A., Calif.

Po 2 dol. — A. Žukauskas, Oak Pk., Ill., T. Jankauskas, Cgo., Ill., J. Černius, Flint, Michigan, S. Bačkis, Wash., D.C., J. Starenas, Holden, Mass., E. Marsin, Pittsburgh, Pa., Kun. P. Jonaitis, Gloversville, N. Y., J. Leonaitis, E. Hartford, Conn., D. Urbanavičius, Fairfield, Conn., V. Levanas, Waterbury, Conn., L. Vaitkevičius, Woodside, N.Y., V. Meiliūnas, Jamaica, N.Y., A. Krulikas, Rich. Hill, N.Y., J. Juodis, V. Laurinaitis, S. Remeza, B'klyn, N.Y.

Po 1 dol. — V. Stramaitis, F. Redikis, Dr. E. Mekys, S. Gudaitis, B'klyn, N.Y., V. Banelis, V. Budininkis, J. Liaukus, Woodhaven, N.Y., I. Staskevičius, A. Abrutis, Yonkers, N. Y., A. Beleckas, Hagaman, N. Y., R. Ayre, N.Y. City, M. Dirmanaitis, Wantagh, N.Y., L. Parzel, Floral Pk., N.Y., P. Slapelis, Commack, N.Y., J. Serafinas, Eliz. N. J., A. Šikšnius, Hillside, N.J., V. Balalis, Old Bridge, N.J., J. Bausys, Harrison, N.J., A. Masionis, Paterson, N.J., S. Augulis, Paterson, N.J., C. Kulas, Fairview, N. J., J. Narkevičius, L. A., Calif., J. Venckus, Santa Monica, Calif., S. Gladkauskienė, Detroit, Michigan, H. Gavorskas, Maracay, Venezuela, V. Jackūnas, Wash. D.C., P. Machulis, Balt. Md., S. Kligys, Joppa, Md., P. Zigmantas, P. Graičiūnas, Cleveland, Ohio, A. Gaužys, La Salle, Can., S. Ulbinas, Niagara Falls, Can., J. Maziliauskas, Toronto, Can., E. Pocevičius, Omaha, Nebr., A. Liškūnas, Cgo., Ill., E. Vazgis, Pittsburgh, Pa., A. Cepulis, Phila, Pa., S. Eiva, M. Gofensas, Brockton, Mass., P. Virbickas, M. Gaputis, So. Boston, Mass., B. Zemaitis, P. Pečkaitis, Worcester, Mass., M. Warzinskas, Dorchester, Mass., A. Blaižis, Stoughton, Mass., J. White, Wheelwright, Mass., M. Kronkaitis, New Haven, Conn., A. Lukas, Rocky Hill, Conn., Z. Strazdas, Wethersfield, Conn.

Viesiems, prie kalendoriaus išlaidų padengimo prisidėjusiems, nuširdžiai dėkojame. Lauktime spaudai paramos ir iš neatsilėpusių.

Dėkinga DARBININKO Administracija

WORCESTER, MASS.

(atkelta iš 6 psl.)

Rugsėjo 18 d. 6:30 val. p.p. prie Worcesterio miesto salės įvyks Worcesterio Lietuviškų Organizacijų Tarybos rengiamas jaunimo festivalis. Čia amerikietiška visuomenė bus su pažindinta su Lietuvos praeitimi, kalba, menu ir gintaro išdirbiniais. Programoje pasirodys skautų-čių tautinių šokių grupė, vad. v. sl. Z. Sermukšnio, ir vyr. skautų ir skautų vyčių šešetukas "Aidai", vad. ps. D. Domantienės. Festivalį praves skautai-ės akademikai, cinkevičiūtės, fil. v.s. P. Molio cinkevičiūtės, fil. v.s. P. Molio, ir vyr. ps. R. Jakubausko, padedant kitų lietuviškų organizacijų nariams.

**TO PLACE
YOUR AD
CANCEL OR CHANGE**
Tel.: GL2-2923

H. W. MALE

TEACHERS

Experienced or Beginners. Pre-School thru University. Good outstanding opportunities in preferred locations.

Write now for application or call 212-546-2228 Weekdays and Sundays

A.A.A. TEACHERS AGENCY
507 5th Avenue, N. Y. C.

**Marine Engineers
U. S. COAST GUARD LIC.**

3rd Asst. Engineer
PERMANENT POSITION
STEAM RESEARCH VESSEL
TEL (COLLECT) PORT CAPTAIN
(617) 548-1400

**FACTORY HELP
MACHINE OPERATORS**

Openings on all shifts for capable ablebodied men with good employment records

WE WILL TRAIN YOU
GOOD WORKING CONDITIONS
STEADY EMPLOYMENT
Liberal vacations, Blue Cross, Blue Shield, paid life insurance.
Apply:

**ALPHADUCT WIRE
& CABLE CO.**

Div. of General Cable Corp.

25 Van Dyke Avenue
New Brunswick, N.J.
— Equal Opportunity Employer —

H. W. FEMALE

**EXPERIENCED OPERATORS
ON DRESSES**

Section work Steady all year round Work near home CARLAND MFG CORP. 8 North Main Street Monroe, N.Y. 914-783-2511

TEACHERS

Experienced or Beginners Pre-School thru University Good outstanding opportunities in preferred locations.

Write now for application or call 212-546-2228 Weekdays and Sundays

A.A.A. TEACHERS AGENCY
507 5th Avenue, N. Y. C.

GENERAL FACTORY HELP (20)
Work near home — Good starting salary. Some experience preferred. Braun Crystal Manufacturing Co. 64-20 Admiral Ave. Middle Village, Queens. Apply in person ask for Mr. Bobi Solot.

EXP. OPERATORS
as Samplemaker & Duplicators Steady work, nice working conditions. Air conditioned RAYMODES INC. 135 Madison Avenue. Apply in person.

SEAMSTRESS experienced only in all phases of machine and/or hand finishing. Salary based on experience and quality.
Syracuse, N.Y.
Phone (315) 437-2925

**EXPERIENCED OPERATORS
ON DRESSES**
Section Work. Full Time and Exp. Pressers Fringe Benefits. Paid Holidays Good starting salary.
CARLAND MFG CORP.
8 North Main St. Monroe, N.Y. (50 miles N.Y.C.)
Call 914-783-2511

WORCESTER, MASS.

Sv. Kazimiero parapijos bažnyčiai reikalingas
VARGONININKAS
Kandidatai prašomi kreiptis į kleboną Rev. John C. Jutt, 41 Providence St., Worcester, Mass. 01604. Telefonas (617) 754-5142.

SERVICE

**COMPLETE HOME
IMPROVEMENTS**

10x16 Finished Basements for only \$590 — Free estimates given — all work guaranteed. Call 212-654-1945 ask for Mr. Tony Ruggiero

**MAIDSTONE MARINA,
3 MI HARBOR**

E. Hampton. (516) EA 4-1650 Silver Sea Horse Restaurant, pool, mail port, Hertz cars, showers, laundrette, gift shop, supplies. Places of worship within the area. Reservations — 516 324-2650.

**CYPRESS OUTDOOR
SWIMMING POOL**

Open to the public Daily, 10 a.m. to 7 p.m.

852 JAMAICA AVENUE
BROOKLYN, N. Y.
AP 7-0788

PARK CREST CATERERS

1710 University Avenue
Bronx, New York 10453
From a festival to a wedding. For available dates and further information call CY 9-5900.
Mr. & Mrs. Morris & Miss Robinson at your service

Westhampton Nursing Home a new concept in nursing home care, home like decor, around the clock reg. nursing care, physical & occupational therapy facilities, excellent meals special diets. Westhampton Beach 7 Seaford Lane (516) 288-1122 Catholic church and priests in area.

**NELPA CONSTRUCTION
COMPANY**

We do everything in the construction field all work done at reasonable rates — All work guaranteed 1394 Fulton Street, Brooklyn, N.Y. Call 857-4300

ANTHONY'S HAIR STYLIST Professional work at reasonable costs. Shampoo and Set \$2.75, Regularly \$15, Permanent wave only \$8.50 — 655 Amsterdam Ave. (bet. 91 & 92 Sts.) New York City. For appointment tel. SC 4-4348

AUTO INSURANCE IMMEDIATE FSI our specialty. Under A6E a new drivers cancelled policies replaced. Fast low monthly payments. Call Mr. Winchester days (212) 651-4436 eves. (212) NE 9-4581. 75-12 Roosevelt Ave. Jackson Hts., N.Y.

DISPLAY

BERNARD PHOTOGRAPHERS — Weddings, Babies, Portraits, Legal. Natural color or black & white; passport & license photo while you wait. No deposit required. Good photography at reasonable prices! — 9 Railroad Ave. Babylon, L.I. (516) MO 9-7109.

SHANNON FLORISTS

Perotta Bros. Florist, Nursery — Retail - Wholesale specializing in all Floral Designs, Weddings, Communion, Confirmation and Funerals. Opp. Green Wood Cemetery, 3380 Fort Hamilton Parkway. Call for free delivery.

**HUNTING-LANE
REST HOME**

EAST HAMPTON Convalescents, and Elderly Guests Residential area, 1/2 block to Main Street and Village. Private and Semi-Private rooms with bath — 24 hour supervision. Owned and operated by Mary Immaculate R.N. (516) 324-4250

**VINNY & GENE
GASKET SERVICE**

Refrigerator Doors Our Specialty
Call 259-9593

SOUTH BOSTON SAVINGS BANK

Inkorporuotas 1863

460 West Broadway, South Boston Massachusetts

"Kur tūkstančiai taupo milijonus"

ALFRED W. ARCHIBALD

President

Šio banko direktorių taryboje yra Lietuvos garbės konsulas adv. A. O. Šallina ir adv. Jonas J. Grigalys. Reikale su patarnautojais galima susikabėti ir lietuviškai. • Turtas (Assets) virš \$132,000,000

Current dividend 5% on all accounts.

Dabar moka 5% už visų rūšių taupomus pinigus.

Alfa Jeweler
A. ŪSELIS
Garantuotas laikrodžių taisymas
Aukso, platinos žiedai su deimantais • Viso pasaulio įvairūs laikrodžiai • Pukius importuoti indai • Įvairūs papuošalai moterim.

Charm Beauty Shoppe
REGINA ŪSELIENĖ — Tel. 497-8865
Pusmetinis susukavimas. Kirpimas. Stilizavimas. Plaukų dažymas

267 St. Nicholas Ave., Ridgewood, N.Y.

Gailestingųjų Seserų dėmesiui

MATULAIČIO NAMUOSE

Putnam, Conn.

reikalinga gailestingoji sesuo (RN). Nauja lietuviška įstai-ga, geros sąlygos. Atlyginimas kaip apylinkės ligoninėse. Duodamas kambarys ir išlaikymas. Kreiptis šiuo adresu:

MATULAITIS NURSING HOME

Thurber Road, Putnam, Conn. 06260

Visit Beautiful GRAYMOOR

and enjoy a day of Christian encounter with the Friars

Every Sunday — July through October

Folk Masses: 10:45, 11:45 and 12:45; Novena to St. Anthony 2 PM; Ecumenical Service and Bible reading with song 3 PM. Picnic Grounds - Snack Bar - Ample Parking - Gift Shop

WEEKDAY MASS — 11 A.M.

Special arrangements for organizations and groups. For further information write: Fr. Jeremiah Kelliher Graymoor Friars, Garrison, N.Y. 10524; Telephone: GARRISON 4-3671 (Code #914). Write for FREE Visitors' Directory.

Lietuvių tautos kankinių paminklas — šv. Marijos Gailestingumo Motinos Aušros Vartų koplyčia, šalia Švento Petro karsto bazilikoje, Romoje, jau ruošiamas. Kasimo darbai jau baigti, vykdomi sienų ir lubų sutvirtinimo darbai, ruošiami dekoracijų projektai.

Vatikano ir lietuvių archyvuose liks koplyčios aukotojų vardai, kurie bus įdomūs ne tik šiandien, o ir tolimoje ateityje. Reikėtų, kad lietuvių vardų ten būtų tūkstančiai. Galima įrašyti save, savo šeimos narių, savųjų ir pažįstamų kankinių vardus, pasiūnčiant auką adresu:

LITHUANIAN MARTYRS' CHAPEL FUND

2701, W. 68th Street Chicago, Ill. 60629

JAV-se aukos nurašomos nuo mokesčių (Tax deductible)

Veiksnių sudarytas Jungtinis Finansų komitetas Laisvės Kovos metais turi sutelkti \$100,000

Pusė skiriama Vlikui, pusė Liet. Bendruomenei. Pinigai skiriami Lietuvos laisvės kovai ir lietuviškai kultūrai ugdyti. Jau surinkta 20%, dar reikia \$80,000. — Lietuva yra visų, todėl ir aukoti turi visi. Tūkstantininkai reti paukščiai, todėl kas gyvas — būkim dešimtininkais — kiekvienas aukokime bent po \$10.00. Aukas telkim per J. Fin. Komitetą ar Liet. Bendruomenės apylinkes. Kur jų nėra — per kitas organizacijas ar siųskim tiesiai J. Finansų komitetui:

UNITED LITHUANIAN FINANCE COMMITTEE

29 West 57th Street New York, N.Y. 10019

Dailininkų suaukotų paveikslų loterija nukeliama iš rugsėjo 1 d. i š.m. gruodžio 29 d.

Jungtinis Finansų Komitetas

FAITH
Universal sermeninėje laidotuvės yra tikėjimo paliudijimas.

"Praying Hands" by Albrecht Dürer

universal
FUNERAL CHAPEL, INC.
52nd Street at Lexington Avenue
Ray Kerbelis, Dir.
PL 3-5300

DARBININKAS

NEW YORKO
NAUJIENOS

Vienuolynas GL 5-7068
Spaustuve GL 2-6916
Redakcija GL 5-7281
Administracija GL 2-2923

Lietuvos vyčiai iš New Yorko ir New Jersey apskričių rugsėjo 15, sekmadienį, renkasi Kearny, N.J., Liet. Kat. Bendruomenės centre, Davis Ave. ir Duke St. Susirinkimas pradeda 2:30 val. popiet. Programoje delegatų pranešimai iš 55 vyčių seimo ir valdybų rinkimai.

LMKF klubas New Yorke per Mariją Kregždienę Lituanistikos Ped. kursam paremti atsiuntė 25 dol. auką ir širdingus sveikinimus. Besimokantiem lituanistikos džiuginas pavyzdys, o LMKF klubui pagalba ir padėka.

Dail. Ados Peldavjūtės-Montvydienės mirties metinėse mišios bus šį šeštadienį, rugsėjo 14, 10 val. Aušros Vartų parapijos bažnyčioje, 570 Broome St., Manhattane. Draugai ir pažįstami kviečiami dalyvauti.

Juozas Parojus New Yorke išleido savo ketvirtą knygą "Į laisvę ir mėnulį". Knyga parašyta proza, gaunama Darbininko administracijoje ir pas autoriu: 36 Staeg St., Apt. 1, Brooklyn, N.Y. 11206. Telef. 387-3178.

"Awakening Lithuania", profes. J. Stuko parašyta knyga, išleidžiama antra laida su minkštais viršeliais. Knygos kaina — 3 dol. Šiais laisvės kovos metais su kietais viršeliais parduodama už 4 dol. Knygoje aprašomas lietuvių tautinis atgimimas. Parašyta anglų kalba. Galima gauti pas autorius: 1016 Schleifer Rd., Hillside, N. J., 07205.

H. Tautvaišienės knyga "Tautų kapynas Sibiro tundrose" buvo labai pageidaujama. Skaitoma ir jau išparduota. Ta pati knyga dabar išleista anglų kalba: "The Cemetery of Nations in the Siberian Tundra". Kaina 1.75 dol. New Yorke gaunama: 1. Darbininko administracijoje, 2. Romuva — P. Galminienė, 84-20 Jamaica Ave., 3. Aidas — J. Pašukonis, 94-17 Jamaica Ave., Woodhaven.

LITERATŪROS VAKARAS

rugsėjo 14, šeštadienį

St. Matthias salėje,
58-15 Catalpa Ave.
Ridgewood, N. Y.
(netoli Myrtle Ave.)

Dalyvauja:

PULGIS ANDRIUSIS

(iš Australijos)

ANTANAS GUSTAITIS

STASYS SANTVARAS

Šokiams gros Gutauskų orkestras.

Darbininko spaudos kioskas.

Bufetas. Užkandžiai.

Pradžia 7 v.v.

Kviečiami visi atsilankyti!

DARBININKO administracija
ir
LIETUVIŲ ENCIKLOPEDIJA

LIETUVIŠKOS PAMALDOS

Daugeliui pageidaujant skelbiame Darbininke lietuviškų mišių laiką sekmadieniais New Yorke ir jo apylinkėse.

Angelų Karalienės bažnyčioje — 8 ir 11 val.

Apriškimo bažnyčioje — 8 ir 11 val.

Sv. Jurgio bažnyčioje — 9 ir 11 val.

Atsimainymo (Maspeth) — 11 val. (ir 8 val. pirmą bei paskutinį mėnesio sekmadienį).

Aušros Vartų bažnyčioje (N. Y.) — 11 val.

Elizabeth, N. J. — 11 val.

Newark, N.J. — 10:30 val.

Paterson, N.J. — 7:30 ir 10:30 val.

New Jersey Lietuvių Demokratų klubo išvažiavimas

Rugpjūčio 17, šeštadienį, N. J. lietuvių demokratų klubas turėjo savo metinį išvažiavimą į Masando-Lucky sodybą, Matituck, L. I., N.Y.

Nuo Sv. Jurgio salės Newarko pilnam autobusui pasiekus Matituck miestelį, klubo sekretorė J. Trečiokienė paskambino ir p. Masando tuojau pribuvo, kur mes jo laukėm. Jis lydėjo mūsų autobusą į savo vietą. Sustojom prie gražaus kalnelio, ant kurio buvo iškaba aukšnimis raidėmis — Birutės kalnas. Užlipę ant kalnelio, visi buvom nustebinti pamatę gražią vilą.

Svečiai buvo pavaišinti skaniais valgiais, o trokštantieji pagirdyti. Masando dukrelės ir žentai labai maloniai svečiam patarnavo. Vėliau vieni po medžiais šnekučiavosi ir svarstė demokratų reikalus, o kiti nuėjo pasivaikščioti į pajūrį.

Visi buvom labai patenkinti Masando vaišėmis. Esam jam labai dėkingi. Tai buvo vienas iš gražiausių demokratų išvažiavimų. Lauksim tokių ir daugiau.

Koresp.

Dženneta Bioševaitė, mokytojos Marijos ir dipl. inž. Valėjaus Bioševų duktė, gyv. Harrison, N.J., nuo rugsėjo 3 pakviesta į Lucerne kolegiją profesoriauti. Įdomu pastebėti, kad naujoji profesorė į JAV su tėvais atvyko devynerių metų amžiaus ir angliškai nemokėjo nė žodžio. Per 15 metų baigė gimnaziją, įsigijo Bachelor ir Master of Arts mokslo laipsnius ir dabar pakviesta profesoriauti į kolegiją — mokyti jaunimą taisyklingos anglų kalbos ir vesti kolegijos skaitymo laboratoriją. Prof. Dženneta Bioševaitė priklauso lietuvių studentų New Jersey skyriui.

LK Moterų Sąjungos 29 kp. susirinkimas bus rugsėjo 14 d. 1:30 v. popiet Apriškimo parapijos salėje Brooklyne. Visos narės prašomos dalyvauti.

Darbininko metinis koncertas bus spalio 19. Programą atliks Toronto Prisikėlimo parapijos jaunimo choras, kurį sudaro 60 asmenų. Choru vadovauja muzikas kun. Jurkšas.

Ekskursija į Washingtoną rengiama rugsėjo 15. Autobusas nuo Maspetho liet. parapijos bažnyčios išvyksta 7 v. ryto ir grįžta apie 10 val. vakaro. Ekskursijos pagrindinis tikslas yra pasimelsti prie Šiluvos Dievo Motinos gražioje mūsų koplyčioje Washingtone. Mišios koplyčioje bus 3 val. popiet. Tuo laiku ir Letuvoje vyksta metiniai Marijos užgimimo atlidai, kuriuose dalyvauti tikintiesiems daromi įvairūs trukdymai. Mes, būdami laisvėje, stenkimės dalyvauti Marijos užgimimo atliduose Washingtono koplyčioje.

Likęs laikas nuo pamaldų bus panaudotas Washingtono miestui apžiūrėti. Kelionė ten ir atgal — 8 dol. Registruotis Maspetho parapijos klebonijoje.

Elena ir Kazimieras Vainiai už a.a. Antaną Vainių pranciškonų vienuolynę užprašė gregorines šv. mišias, o gėlių vietoje jie kultūros centro statybai paaukojo 50 dol. Velionis buvo vienas iš pirmųjų, paaukojęs šiai statybai 1,000 dol. Norį prisidėti prie velionies atmintinio įnašo vietoj gėlių prie velionies kapo prašomi siusti aukas statybos fondui: 680 Bushwick Avenue, Brooklyn, N.Y. 11221.

NEW JERSEY LIETUVIŲ VEIKLA

New Jersey Lietuvių Taryba bendrai veikia su latviais ir estais turi savo atstovą Batune (Baltic Appeal to the United Nations).

Rašomi laiški visom valstybėm (išskyrus komunistines), turinčiom savo ambasadorius Jungtinėse Tautose. N. J. L. T-ba pasiuntė 112 laiškių ir jau gavo 15 atsakymų su pažadais užtarti Baltijos valstybes per savo ambasadorius prie Jungtinių Tautų, kai bus iškeltas Baltijos valstybių klausimas.

New Jersey Lietuvių Taryba rugpjūčio 28 buvo sukvietus visuotinį lietuvių suvažiavimą pasitarti dėl kultūrinio festivalio Trentone spalio 6. Kad parengimas būtų sėkmingas, nutarta susirinkti į antrą pasitarimą rugsėjo 11, 7:30 v.v., lietuvių parapijos salėje, Newark, N. J.

Atskiri kvietimai į festivalį nebus siunčiami. Dalyvaukime visi — Lietuvos laisvinimas yra visų lietuvių reikalas! Parengime dalyvauti pakviesti JAV kandidatėi į prezidento vietą — Nixon ir Humphrey, Lietuvos atstovas J. Kajeckas iš Washingtono, Latvijos ir Estijos atstovai, abu JAV senatoriai ir keletas kongresmanų. Paimuotai ir paprašyti parašyti 120 N.J. laikraščių redaktorių. Bus ir meninė programa. Ėjimas tikiai \$1.00.

A.S. Trečiokas

Pulgis Andriusis, atvykęs į PLB seimą New Yorke

Pulgis Andriusis rinkiniai raštai, išleisti Lietuvių Enciklopedijos leidyklos, bus platina literatūros vakare rugsėjo 14. Vakara rengia Lietuvių Enciklopedija ir Darbininko administracija. P. Andriusio rinkiniai raštų I toman sudėta: Septinton įleidus, Anoj pusėj ežero. Knyga turi 262 psl., įrišta į kietus viršelius.

Veiks Darbininko spaudos kioskas. Bus graži progą įsigyti naujausias lietuviškas knygas: J. Jankaus "Peilio ašmenimis", P. Jurkaus "Ant Vilnelės tilto", O. Nendres "Aidas tarp dangoraižių", Literatūros Metraščius, D. Sadūnaitės "Tu esi mano žemė", P. Imrio "Tėviškėlė aš regiu" ir kit. Kai kurios ilgo grojimo lietuviškos muzikos plokštelės bus papigintos 50 proc. Galima atnaujinti bei naujai užsisakyti Darbininką, kuris pirmiem metam tik 5 dol. Įsigydamas lietuviškų knygų, prisidėsi prie lietuviškos spaudos palaikymo.

NAUJA KNYGA

Amens In Amber, Leonardo Andriekaus anglų kalba poezijos — eilėraščių knyga. Dail. T. Valiaus iliustracijos. D. Jonaitienės vertimas. Kietais viršeliais, kaina 4 dol. Gaunama Darbininko administracijoje.

Lietuvių Laisvės Svetainei, Elizabeth, N.J. ieškomas vedėjo padėjėjas — assistant manager. Švarus ir lengvas darbas. Pageidaujamas lietuvis, rekomendacijos būtinos. Dėl smulkesnių informacijų kreiptis šiuo adresu: Secretary, Lithuanian Liberty Hall, Inc., 269 Second St. Elizabeth, N.J.

Jurgį Kiaunę, žinomą visuomenės veikėją, savanorį kūrėją, atsargos kapitoną, rugpjūčio 11 d. 11:30 v. užpuolė du juodukai ir apiplėbė. Baigęs savo apsaugos tarnybą Martin's Co., ėjo į požeminį traukinį. Prie Hoyt ir Schermerhorn St. stoties pastebėjo bestovinius 2 jaunus vyrus, kurie žengė tiesiai į jį. Pagavo ties paskutiniu laiptu ir trenkė į galvą. Apšvaigęs atsirėmė į sieną. Vienas iš plėšikų griebė už gerkles smaigti, antras tuštino kišenės ir pagriebė piniginę, kurioje buvo 60 dol. Bandydamas apsiginti, J. Kiaunė smaugiančiam su nykščiu stipriai dūrė į kairę akį. Plėšikas griebėsi už akies ir pabėgo. Antrasis plėšikas dar kelis kartus kirto į veidą ir taip pat pabėgo. Į pagalbos šauksmą greit atsirado policija, kuri nuvežė į ligoninę. Ten buvo suteikta pirmoji pagalba: susiuta užpakalinė galvos dalis ir nosis ties akimis.

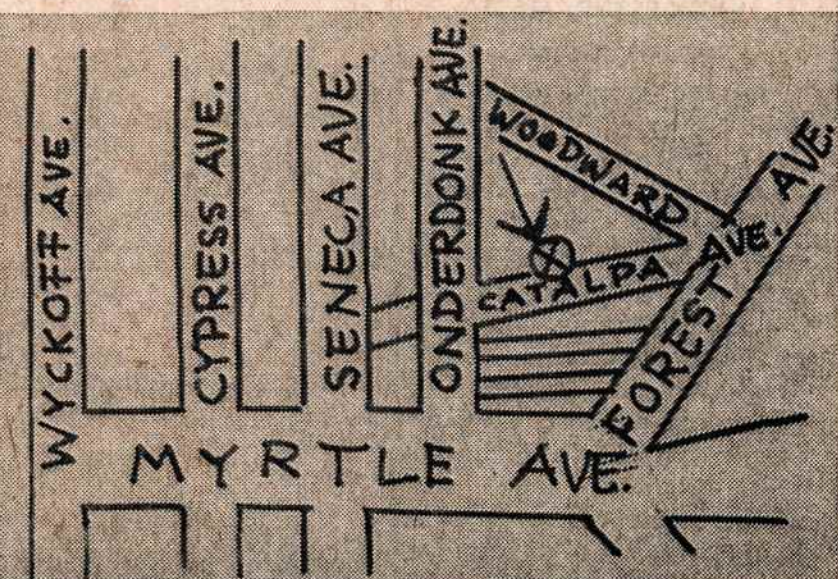
Williamsburg sekcijoje iš nuomojamas 3-čiame aukšte butas iš 4 kambarių su modernia virtuve ir apšildymu. Pageidaujama lietuviška šeima, nes visas namas apgyventas lietuvių. Kreiptis tel. SP 6-3843.

Ieškomas 3-4 kambarių butas. Kas turėtų ar žinotų, prašom paskambinti GL 2-2923.

Išnuomojami švarūs, ramūs, apstatyti kambariai 166 Prospect Place, netoli Flatbush Av. Virimo galimybės, prieinamos kainos.

Išnuomojamas erdvus kambarys netoli Jamaica traukinėlio. Pageidaujama moteris, kuri gali naudotis virtuve. Skambinti 296-8607.

Kaip nuvažiuoti į literatūros vakarą

Planas, kaip nuvažiuoti į literatūros vakarą. Salė yra Catalpa Ave. Geriausia išlipi Myrtle Wyckoff stotyje, eiti Myrtle Ave. iki Underdonk Ave. ir pasukti į kairę, kur bus Catalpa Ave. Metropolitan linija važiuojant, galima išlipi Seneca arba Forest Ave. Autobusai eina iš Woodhaveno ir Richmond Hill, sustoja arti salės, Myrtle ir Underdonk Ave.

BOSTONO ŽINIOS

Sv. Petro parapiinė mokykla naujus mokslo metus pradėjo rugsėjo 5. Mokiniai 9 val. ryto dalyvavo mišiose parapijos bažnyčioje. Po mišių susirinko į savo klases susipažinti su mokytojais. Šiais metais mokykloje mokytojaus visos naujos mokytojos.

Gitarų muzikos ir dainų vakarą sureošė keturi klierikai jezuitai, baigdami savo vasaros atostogas. Vakarą įvyko aikštėje prie Sv. Petro bažnyčios. Jaunimas mieliai į šį vakarą atsilankė ir kartu linksmai padainavo. Klierikai, baigę dainas, grįžo prie savo mašinos, bet ji jau buvo pavogta.

Tautos šventės minėjimas įvyks šį sekmadienį, rugsėjo 15 Lietuvių Piliiečių D-jos auditorijoje So. Bostone. Bus kalbėtojas ir gera meninė programa.

Naujos Anglijos Vyčiai ruošia gegužinę-pikniką su kultūrine programa. Piknikas įvyks rugsėjo 15, Maironio parke, 52 South Quinsigimond Ave., shrewsbury, Mass., prie pat gražaus Quinsigimond ežero, anapus Worcesterio miesto. Programą atliks vyčiai iš visų Naujos Anglijos kuopų. Ji prasišs 12 val. vidurdienį mišiomis, kurias aukos kun. Jonas Jutkevičius, Sv. Kazimiero parapijos klebonas, Worcester. Antanas Mineris iš Worcester ir Darata Blazevičiūtė iš Lawrence yra šios programos vadovai. Komitetan jėina: kun. A. Janiūnas, apskrities dvasios vadas iš Sv. Petro parapijos So. Bostone, Albertas Jartitis ir Longinas Švelnis iš So. Bostono; Marijona Jankauskienė, Ona Bederienė, Ona Mileraitė, Juozas Sakaitis, Edvardas Danieliū, Jonas Metrikas, Kazimieras Grigaitis, Ona Bučinskaitė ir Povilas Kuzminskas iš Worcester; Jonas Stoškus iš Providence; Alvinas Rudaskas iš Gardner; Leonas Shakalis iš Cambridge; Benediktas Coach iš Westfield. Dvasios vadui kunigui Vincui Valkavičiui vadovaujant, Brocktono vyčiai ruošia lietuviškų rankdarbių parodą Maironio parko salėje.—A.J.

Visi Telefonken, Grunding, Zenith, Royal, Olympia, ITC, ir kt. produktai galima gauti daug pigiau ir sąžiningiau per J. L. GIEDRAITĮ, 10 Barry Dr., E. Northport, N. Y. 11731. Tel. 516-757-0055.

Šių metų rugsėjo 7 dieną po sunkios ligos mirė mūsų mylimas vyras, tėvas ir senelis

A † A

Antanas Kirkyla,

gyv. Ridgewood, N. Y.

Nuliūdusi šeima

Neužmirštamam

A † A

ANTANUI KIRKYLAI

mirus, reiškiam užuojautą šeimai ir kartu liūdime

SIMOLIŪNŲ ŠEIMA

Nelaimei ištikus, VAINIŲ ŠEIMAI gilia užuojautą reiškia

E. KLYBIENĖ
R. ir K. KLYBAI